

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	2048 Право
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	081 Право

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2048
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дробуш Ірина Вікторівна, Карнаух Богдан Петрович, Гуменюк Аліна Сергіївна, Коломоєць Тетяна Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.03.2023 р. – 09.03.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/081/2022-2023/2048-law.pdf
Програма візиту експертної групи	http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/081/2022-2023/2048-Program-of-expert-visits.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП є актуальною, враховує інтереси різних груп стейкхолдерів, тенденції розвитку праці, спеціальності, галузевого контексту. Вона узгоджується із Стратегічним плану розвитку ЗВО, відповідає вимогам Стандарту вищої освіти, предметній області, дозволяє формувати ІОТ. Освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему, у сукупності із формами та методами навчання (викладання) дозволяють досягти заявлених цілей і програмних результатів навчання. Доступ до ОП є вільним, прозорим, конкурсним. Освітній процес студентоцентризований, відповідає принципам академічної свободи. У ЗВО впроваджені стандарти академічної доброчесності, розроблені й цілеспрямовано втілюються в життя процедури внутрішнього забезпечення якості освіти. Інтернаціоналізація освітнього процесу досягається через високі показники академічної мобільності студентів, діяльність центрів із вивчення іноземного права. До організації та реалізації освітнього процесу системно залучені роботодавці, професіонали-правники, а також конкурентноспроможний склад НПП, із конкурсною процедурою його допуску, дієвим стимулюванням. Учасники освітнього процесу мають доступ до сучасних мат.-тех. ресурсів, безпечного, відкритого, інклюзивного освіт. середовища, необхідного для навчання, викладання та наукової діяльності в межах ОП. ЕГ також відзначає, що гарант ОП, керівництво ЗВО, НПП в період дії правового режиму воєнного стану створили всі необхідні умови для формування успішної практики системного використання в освітньому процесі технологій дистанційного навчання, зокрема засобів дистанційної синхронної та асинхронної комунікації: Google Meet, Google Classroom (з використанням акаунтів корпоративної пошти Університету@knu.ua), Moodle, Zoom, MS Teams та ін. Окрім того ЕГ відзначає, що як у ЗВО в цілому, так і на ОП зокрема НПП, здобувачі, роботодавці, випускники активно залучені до волонтерської діяльності як в Україні, так і за її межами (збір гуманітарної допомоги, просвітницька діяльність, консультування з правових питань вимушено переміщених осіб, учасників бойових дій, інших категорій громадян). Експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм. Виявлені недоліки не є критичними та не перешкоджають здійсненню якісної освітньої діяльності. Крім того, члени експертної групи особисто переконалися в тому, що гарант ОП, група забезпечення та адміністрація ЗВО налаштовані на забезпечення якості освітньої діяльності, цілком усвідомлюють наявні недоліки, працюють над їх усуненням, розуміють зміст і характер заходів, яких необхідно вжити.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП відзначається низкою позитивних (проте незразкових) практик, які детально висвітлені ЕГ в рамках аналізу кожного критерію. На думку ЕГ, особливого відзначення заслуговують: 1) інтернаціоналізація освітнього процесу, що досягається через відносно високі показники академічної мобільності студентів, запрошення до викладання іноземних професорів, діяльність центрів із вивчення іноземного права; 2) викладання ОК значною мірою будується на фундаментальних та прикладних наукових доробках НПП; 3) активне залучення ЗВО до реалізації ОП професіоналів-практиків, експертів у сфері права, представників роботодавців; системна співпраця із роботодавцями, в т.ч. й випускниками-роботодавцями, залучення їх до проходження практики здобувачів та їх працевлаштування; 4) конкурентноспроможний склад НПП, систематичне підвищення їх кваліфікації, значний досвід закордонних стажувань в університетах Європи, що позитивно позначається на якості їх наукової та викладацької діяльності; дієва система стимулювання ЗВО розвитку викладацької майстерності, орієнтованої на високі професійні досягнення НПП; 5) в період дії правового режиму воєнного стану сформувано успішну практику системного використання в освітньому процесі технологій дистанційного навчання, зокрема засобів дистанційної синхронної та асинхронної комунікації; 6) потужна й розвинена матеріально-технічна база (навчальні аудиторії, зали судових засідань та вченої ради, освітні центри, які обладнані сучасною технікою, криміналістична лабораторія, бібліотека, укриття тощо), що дозволяє досягти визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання, активне залучення роботодавців, в т.ч. й випускників-роботодавців до її оновлення та модернізації. ЕГ відзначає активне залучення НПП, здобувачів, випускників, випускників до волонтерської діяльності у всьому її розмаїтті.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ОП відзначається наявністю низки слабких сторін, які детально висвітлені ЕГ в рамках аналізу кожного критерію. На думку ЕГ, особливого відзначення заслуговують: 1) низька поінформованість здобувачів про можливість участі у заходах, результати яких можуть зараховувати як результати, які отримані ними у неформальній освіті, відсутність практики такого зарахування. ЕГ рекомендує гаранту ОП, керівництву ЗВО активізувати роботу у цьому напрямі, впровадивши в освітній процес відповідну процедуру, а НПП - популяризувати можливості отримання таких знань серед здобувачів; 2) відсутність єдиного інституційно забезпеченого віртуального освітнього середовища й автоматизованої системи управління освітнім процесом, що в сучасних умовах навчання у віддаленому (дистанційному) режимі може слугувати передумовою для звуження можливостей здобувачів, в т.ч. й технічно обумовлених. ЕГ рекомендує директору НПП розглянути питання впровадження такого середовища й системи управління, навчально-методичному відділу рекомендовано розглянути можливість (із збереження автономії ЗВО) запозичення позитивного досвіду вітчизняних та зарубіжних освітніх шкіл стосовно запровадження силабусів, із одночасним усуненням неточності, наявних у робочих програмах. 3) неузгодженість обраних НПП контрольних заходів й ПРН з фахових ОК прикладного змісту, які перевіряються, зокрема щодо доречності теоретично

зорієнтованих іспитів з прикладних галузевих дисциплін. НПП рекомендовано усунути двозначності в РП щодо підсумкових форм контролю за ОК. Гарантові рекомендовано визначитися із ПРН, які перевіряються під час підсумкової атестації, та узгодити її формат із відповідними ПРН; 4) Наповнення сайту ННП є неповним для своєчасного отримання здобувачами необхідної інформації й підтримки, в наявності неактуальна інформація. ЕГ рекомендує гаранту та особам, відповідальним за наповнення веб-сайту, своєчасно розміщувати у відповідних розділах ресурсу коректну й достовірну інформацію, необхідну для здійснення освітньої діяльності за ОП. 5) недостатня поінформованість здобувачів про процедуру й правила вирішення конфліктних ситуацій, ЕГ рекомендує гаранту ОП посилити роз'яснювальну роботу. Неврахування зауважень попередніх акредитацій щодо наповнення веб-сайту інформацією про розміщення для обговорення проєкту ОП перед її затвердженням, ЕГ рекомендує гаранту ОП, директору ННП врахувати такі зауваження, як такі, що стосуються усунення недоліків інституційного характеру; 6) на час роботи ЕГ на сайті ЗВО відсутня інформація про доступність проєкту ОП для отримання зауважень, пропозицій. ЕГ рекомендує гаранту дотримуватись відповідного імперативу. Інформація про окремі ОК цієї ОП, їх РП була оприлюдненою після початку 2022/2023 н.р., хоча затверджувалися такі РП у серпні – вересні 2022 р., а деякі з них викладаються у першому семестрі відповідного н.р. ЕГ рекомендує гаранту чітко дотримуватись вимог щодо оприлюднення такої інформації.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП – «надання освіти в сфері права для здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності», охоплює основні напрямки формування здобувача як конкурентоспроможного на національному та міжнародному ринку праці, висококваліфікованого фахівця для потреб органів публічної влади, призначеного сектора, освіти, науки, бізнесу, спрямовує здобувача на безперервний особистий розвиток. У такому формулюванні відображено специфіку практичної області ОП. ЕГ констатує, що формування мети ОП є чітким, однозначним. Вона узгоджується із Статутом (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>), Стратегічним планом розвитку ЗВО на 2018/25 р.р. (нова редакція). Основною метою ЗВО визначено «забезпечення фундаментальної підготовки фахівців, які мають визначати темпи і рівень науково-технічного, економічного, соціально-культурного прогресу, формування інтелектуального потенціалу нації, всебічний розвиток особистості як найвищої цінності суспільства». Стратегічні завдання, сформовані у зазначених документах, узгоджуються із загальною політикою МОН, а також із потребами наукової та освітньої спільноти, роботодавців, здобувачів. Зазначене було підтверджено під час зустрічі із НПП, здобувачами, роботодавцями, керівництвом. ЕГ констатує, що визначення основного фокусу ОП сформульовано із урахуванням пропозицій стейкхолдерів, випускників, наявних кадрових ресурсів, запитів здобувачів, потреб ринку праці у сфері права, пріоритетів розвитку вітчизняної правничої освіти та її інтеграції у світовий фаховий освітній простір, а також стратегічних напрямків розвитку правничої діяльності (її мультитиппрактичноорієнтованості) в цілому. Унікальність ОП також забезпечується тим, що викладання ОК забезпечується НПП, які є визнаними в Україні та світі фахівцями з права (Н. Мельничук, Ю.Цветкова, О. Лотюк, Н. Задирака тощо), експертами галузі (Ю.Гришина, О.Первомайський, В. Смокович тощо), а також тісною цільовою співпрацею із ВРУ, ВС, КСУ, МОН, Офісом Генерального прокурора України, НАПрН України, провідними юридичними фірмами тощо, із провідними зарубіжними університетами, в т.ч. й щодо активного залучення їх представників до освітнього процесу, підсумкової атестації, вдосконалення, рецензування ОП, участі у комунікативних заходах, проведення спільних досліджень, підготовки навчальних джерел тощо, що й було підтверджено під час візиту ЕГ.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

В результаті аналізу документів, спілкування з фокус-групами було підтверджено, що до визначення цілей, ПРН залучилися різні групи стейкхолдерів (академічна спільнота, здобувачі, потенційні роботодавці, НПП тощо). Було встановлено, що цілі й ПРН визначалися з урахуванням потреб зацікавлених сторін, що відображено в ОП. Під час візиту підтвердилася інформація про залучення до обговорення проєкту здобувачів (Ярова Д., Закаблук Н., Олійник О. та ін.), випускників (Шелих А., Озодовський І., Спиридонова К. та ін.), НПП (Дешко Л., Дідич Т., Стрижевська А., Кодинець А. та ін.), роботодавців (Орлан А., Почепцов Ю., Тихонович О. та ін.), академічної спільноти (Гриняк А.), під час комунікативних заходів (протоколи кафедр, ННП, студентського самоврядування надано), результати

обговорень враховано в ОП (на запит ЕГ надано таблицю пропозицій та їх урахування), що свідчить про зв'язок між ЗВО та стейкхолдерами. Всі рецензенти ОП здійснюють професійну діяльність у галузі права (хоча деякі рецензії без дати, містять лише констатуючу частину, проте під час зустрічі з ЕГ вони підтвердили, які саме пропозиції були ними сформульовані й їх урахування ЗВО). Представники академічної спільноти, НПП, здобувачі, випускники, роботодавці (й підтвердили свою зацікавленість на майбутнє) долучалися до обговорення цілей, ПРН ОП під час різних заходів (Гриняк А., Орлан А., Безкоровайна А. та ін.). Під час візиту зовнішні стейкхолдери вказали, які саме рекомендації формували (кредити для практики, ВК, ПРН). НПП та здобувачі також підтвердили, що залучалися для перегляду ОП, вдосконалення (Діхтієвський П., Ахтирська Н., Ярова Д. та ін.) і їх пропозиції були враховані (ВК, їх обсяг, курсові роботи), що підтверджується відомостями у протоколах засідань кафедр, студ. самоврядування, Вченої ради ННПП. На підставі викладеного ЕГ зазначає, що визначення цілей, ПРН відбувалося із урахуванням потреб та пропозицій всіх зацікавлених сторін. ЕГ рекомендує гаранту, з урахуванням дійсно активного залучення до процедури вдосконалення ОП здобувачів та випускників ОП, відобразити у тексті ОП факт включення до складу робочої групи цієї ОП зазначених стейкхолдерів в якості членів такої групи.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Підтвердженням врахування потреб ринку праці на ОП є регулярні процедури обговорення ОП зі стейкхолдерами про забезпечення підготовки фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності. Це було підтверджено під час зустрічей із гарантом, роботодавцями, відкритої зустрічі. Гарантом ОП було надано ЕГ інформацію про договори про співпрацю (з органами публічної влади, адвокатськими об'єднаннями, юридичними фірмами, вітчизняними та зарубіжними ЗВО тощо). У ВСО зазначено і під час візиту було зосереджено увагу на особливостях ОП, що передбачає ґрунтовну підготовку фахівців для правничої діяльності, із акцентом на можливість задоволення потреби у відповідних кадрах для різних органів публічної влади, для приватного сектора, реалізації та захисту інтересів держави та її резидентів в Україні та за кордоном, в т.ч. й в окремих сферах правничої діяльності, в різних регіонах держави. На зустрічі із роботодавцями (Орлан А., Безкоровайна А., Почепцов Ю.) було зазначено про запити у правотворенні, правозастосуванні на фахівців нового наукового рівня мислення, які володіють інноваційними підходами роботи, компетентностями щодо критеріїв узагальненості, переосмислення, оцінки та вирішення стандартних і нестандартних правових ситуацій. ЗВО продемонстрував, що робоча група (ОП 2022) врахувала тенденції ринку праці при формуванні цілей, ПРН. ОП має такі цілі, що дозволяють випускникам бути конкурентами на ринку праці (це підтвердили роботодавці). Так, з урахуванням потреб ринку праці сформовано ЗК 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10 тощо, ПРН 1,2,3,4,8,9,10,11,13,14,17,20,21,22 тощо. Тенденції ринку спеціальності враховані у проєктуванні ОП й передбачено в інформаційних джерелах. Так, визначено ФК 1-16, ПРН 2,4,8,10,13,14,15 тощо. У ВСО було враховано при вдосконаленні ОП досвід вітчизняних та зарубіжних ЗВО. На запит ЕГ гарантом було надано інформацію у систематизованому вигляді, із зазначенням, який саме досвід було враховано, обсяг, обґрунтування. У ЗВО здійснюється моніторинг працевлаштування випускників по кожній ОП, ЕГ переконалася у цьому на підставі відомостей, наданих керівником окремого спеціалізованого структурного підрозділу ЗВО. Окрім того, було з'ясовано, що ЗВО активно сприяє працевлаштуванню як здобувачів під час їх навчання на ОП (поєднання навчання і роботи), так і випускників ОП, використовуючи всі наявні у ЗВО ресурси.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ЕГ підтверджує, що ОП підготовлено з урахуванням Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, затвердженого та введеного в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 644. Аналіз ПРН (22), які корелюють із ЗК (15) та ФК (16), дозволяє встановити наступне. Досягнення ПРН забезпечується 31 ОК (180 кредитів ЄКТС) та 16 ВК (вибір блоками, вибір одного предмета з переліку, вибір трьох предметів з переліку), має місце комплексний підхід, за яким досягнення ПРН забезпечується кількома ОК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

За результатом акредитаційної експертизи, ЕГ дійшла висновку, що позитивними практиками, у контексті критерію 1, є те, що ОП відповідає Статуту, Стратегічному плану розвитку ЗВО на 2018/25 р.р. (нова редакція), політиці держави щодо розвитку правничої освіти в Україні, відображає специфіку предметної області, спрямовує здобувача на безпосередній особистісний розвиток. ОП має сформульовану мету, яка узгоджується із Статутом, Стратегічним планом розвитку ЗВО на 2018/25 р.р. (нова редакція), узгоджується із стратегічними документами розвитку МОН України. ОП підготовлена із урахуванням Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

галузі знань 08 Право. До визначення цілей та ПРН активно долучаються різні групи стейкхолдерів – здобувачі, випускники, НПП, роботодавці, академічна спільнота під час комунікативних заходів, засідань кафедр, Вченої ради, НТСА, надання відгуків-рецензій тощо. При визначенні цілей ОП враховувалися тенденції розвитку ринку праці, спеціальності, галузевого контексту. Проте, ЕГ зазначає, що виявлені на ОП позитивні практики є свідченням дотримання ЗВО встановленим чинним законодавством вимог, й вважати їх такими, що є зразковими, неможна.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ рекомендує гаранту, з урахуванням дійсно активного залучення до процедури вдосконалення ОП здобувачів та випускників ОП, відобразити у тексті ОП факт включення до складу робочої групи цієї ОП зазначених стейкхолдерів в якості членів такої групи.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ зробила висновок про наявність позитивних практик, а також про відсутність критичних недоліків за критерієм 1. Цілі ОП корелюють із місією, Стратегічним планом розвитку ЗВО на 2018/25 р.р. (нова редакція), Стандартом вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 Право. При проектуванні та вдосконаленні змісту ОП були враховані інтереси, запити та потреби різних стейкхолдерів, сучасні тенденції ринку праці, спеціальності, галузевого контексту. Зазначені аргументи свідчать про відсутність унікальних зразкових практик, а також критичних недоліків за цим критерієм. ОП відповідає критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Розробка ОП базується на підставі кількох локальних актів, які надані ЗВО (Положення про організацію освітнього процесу (друга редакція), Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу, накази ректора від 11.08.2017 № 729-32, від 05.07.2019 № 595-32, від 05.03.2018 № 158-32, від 08.07.2019 № 601-32), а також Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, затвердженого та введеного в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 644. Обсяг ОП та окремих ОК у кредитах ЄКТС відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня ВО. Так, зокрема, згідно з ч. 4 ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту», «бакалавр - це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС». Обсяг ОП та окремих ОК у кредитах ЄКТС відповідає вимогам Стандарту (п. IV). Нормативний строк підготовки здобувачів ОП у ЗВО становить 4 роки. Обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС. Обсяг обов'язкових компонентів ОП дорівнює 180 кредитів ЄКТС, а вибіркових - 60 кредитів ЄКТС, що відповідає п. IV Стандарту. На проходження практики передбачено 15 кредитів ЄКТС, що також відповідає п. IV Стандарту. Досягнення зазначеного обсягу кредитів ЄКТС забезпечується за рахунок 31 ОК, також 16 ВК. ЕГ констатує, що ВК включають: а) вибіркові блоки (ВБ 1.1-ВБ 1.4), б) переліки ВК – вибір предмету з переліку (ВБ 2.1, ВБ 3.1, ВБ 4.1, ВБ 5.1, ВБ 6.1, ВБ 7.1, ВБ 8.1), в) переліки ВК – вибір двох предметів з переліку (ВБ 9.1, ВБ 9.2), г) переліки ВК – вибір трьох предметів з переліку (ВБ 10.1, ВБ 10.2, ВБ 10.3). ЕГ зазначає, що, хоча ЗВО пропонує «блоковий» підхід до ВК, однак він є досить широким, дозволяє врахувати запити здобувачів щодо майбутньої професійної діяльності, побажання роботодавців стосовно потреб ринку правничої праці (що було підтверджено під час зустрічей) й водночас досягти закріплених у Стандартах ПРН. Наявність ВК відповідає п. 15 ч. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту» («особи мають право на ... вибір ОК... в обсязі, що становить не менше 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС»). ЕГ зазначає, що обсяг в цілому ОП та ОК відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП має чітку структуру, ОК відображені у таблиці «Матриця відповідності ПРН ОК ОП», що в цілому забезпечує досягнення ПРН. Аналіз Матриці відповідності засвідчує, що майже кожен ПРН формується через ЗК та СК. ОП включає ЗК та СК, які досягаються за допомогою системи обов'язкових ОК та підсилюються ВК. ОП структурована за роками та семестрами навчання. Реалізація ОП розрахована на 8 семестрів. ОК 16 «Практика в сфері права» передбачено у 4,5,6 семестрах (180 годин, 6 кредитів), а ОК 17 «Практика або в судах або в системі прокуратури або адвокатури» - 7 та 8 семестрах (270 годин, 9 кредитів ЄКТС). ОП структурована і змістовно. В ОП включено структурно-логічну схему, яка свідчить, що ОК складають логічну взаємопов'язану систему. ОК ОП поділені на обов'язкові, які вивчаються у 1-8 семестрах, та вибіркові (вибір блоками, вибір з переліків по одному-два-три предмета), які вивчаються у 3-8 семестрах. Перелік ОК в ОП та навчальних планах співпадають. ЕГ пересвідчилася під час візиту, зокрема ознайомлення із документами щодо організації освітнього процесу та поточної звітності (здобувачів Ярова Д., НПП Дідик Т.), спілкування із здобувачами та НПП, що зміст наданих документів відповідає ОП та навчальному плану, затвердженому на відповідний період. Під час онлайн-зустрічей зі здобувачами, роботодавцями підтверджено, що обрані структура і зміст (у контексті послідовності їх виконання) дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН, в т.ч. й тих, що корелюють із предметними компетентностями. Так, наприклад, ЗК 2 відповідає ПРН 1, СК 4 відповідає ПРН 2, СК 15 відповідає ПРН 2.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ЕГ констатує, що аналіз освітніх компонентів ОП та структурно-логічної схеми підтвердив, що зміст ОП у повній мірі відповідає предметній області спеціальності 081 Право, вимогам Стандарту ВО (п. II). ОП спрямована на набуття здобувачами здатності розв'язувати складні фахові задачі у сфері права, із розумінням природи і змісту основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин, що у повній мірі узгоджується із положеннями Стандарту ВО. ОП зорієнтована на розвиток та формування у здобувачів визначених загальних та фахових компетентностей, досягнення ПРН, засвоєння практичних знань, умінь, навичок. Аналіз ОП, навчального плану та структурно-логічної схеми дозволяють ЕГ зробити висновок про те, що ОК, ПРН, теоретичний зміст, що охоплює знання про основи поведінки індивідів і соціальних груп, про формування права, його тлумачення й застосування; правові цінності, принципи, природу та зміст правових інститутів, етичні стандарти правничої професії; методи, методика та технології викладання і навчання, інструменти та обладнання, яке використовується для реалізації ОП, відповідають предметній області, визначеній для ОП спеціальності. ЕГ констатує, що ОК дозволяють здобувачеві оволодіти методами, методиками та технологіями, якими він має оволодіти на практиці, використовувати сучасне інформаційно-комунікативне обладнання, інф. системи та програмні продукти, що застосовується на ОП, які відповідають об'єкту навчання на ОП. Це ж підтверджували й учасники онлайн-зустрічі № 3. Такі ж результати підтверджено узагальненнями матеріалів опитувань здобувачів ОП (надано на запит ЕГ). Під час онлайн-зустрічі ЕГ зі здобувачами, випускниками, НПП, керівництвом ЗВО всі учасники проявили глибоке розуміння того, що ОП спрямована на набуття здобувачами здатності розв'язувати складні фахові задачі у сфері права. ЕГ також отримала відомості про активне постійне залучення НПП до підготовки та обговорення проєктів тематичних нормативно-правових актів, проєктів інтерпретаційних актів за запитами органів державної влади, співпрацю із науково-консультативними формуваннями при ВРУ, КМУ, МОН, співпрацю із численними суб'єктами правозастосування у різних сферах правничої діяльності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування ІОТ здобувача забезпечується Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://law.knu.ua/ua/vilnyy-vybir-dystsyplin>). ЕГ констатує, що для здобувачів ОП передбачено ВК, які включають: а) вибіркові блоки (ВБ 1.1-ВБ 1.4), б) переліки ВК – вибір предмету з переліку (ВБ 2.1, ВБ 3.1, ВБ 4.1, ВБ 5.1, ВБ 6.1, ВБ 7.1, ВБ 8.1), в) переліки ВК – вибір двох предметів з переліку (ВБ 9.1, ВБ 9.2), г) переліки ВК – вибір трьох предметів з переліку (ВБ 10.1, ВБ 10.2, ВБ 10.3). ЕГ вже зазначала, що, хоча ЗВО й пропонує «блоковий» підхід до ВК, однак він є досить широким, дозволяє врахувати запити здобувачів щодо майбутньої професійної діяльності, побажання роботодавців стосовно потреб ринку правничої праці (що було підтверджено під час зустрічей) й водночас досягти закріплених у Стандартах та ОП ПРН. ЕГ надано було відомості про врахування пропозицій зазначених осіб щодо назв, кредитів ВК (наприклад, «Митна політика та митні правовідносини», «Європейське соціальне право», «Правовий експеримент» тощо). Цю ж інформацію підтверджено було під час онлайн-зустрічей НПП, здобувачів. ОП передбачає вибір ВК (обсяг 60 кредитів ЄКТС), що дорівнює 25 % загального обсягу. ВК здобувачі вивчають впродовж 3-8 семестрів. Здобувачам пропонується блоки, переліки ВК, їх анотації, надається консультативно-інформаційна підтримка. Вибір здійснюється, із можливістю його змінити, із можливістю вибору ВК для іншого РВО (на цій ОП не було). Здобувачі підтвердили, що процедура зрозуміла, прозора, індивідуальна для кожного, враховує їх інтереси щодо майбутньої професійної діяльності. ІОТ також забезпечується можливістю вибору здобувачами місця проходження практики, реалізацією політики запобігання конфліктних ситуацій та фактів недобросовісності. ІОТ формується за рахунок формування та виконання індивідуального плану здобувача, невід'ємною складовою якого є затверджені директором НПП обрані здобувачем ВК. ЕГ рекомендує керівництву ЗВО впровадити автоматизовану процедуру вибору ВК, що дозволить спростити доступ до процедури вибору, в т.ч. в умовах дистанційного формату навчання.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Це питання регламентовано кількома локальними актами ЗВО, а також підготовленими на їх основі актами ННП. Практична підготовка є невід'ємною складовою підготовки здобувачів. ОП дозволяє здобути компетентності, необхідні для іподальшої професійної діяльності, зокрема : викладання ОК передбачає виконання практичноорієнтованих фахових завдань, використання відповідних методів, методик (що відображено у РП ОК), залучення до експертів галузі у сфері права, а також опанування: ОК 16 «Практика в сфері права» у 4, 5, 6 семестрах (180 годин, 6 кредитів) й ОК 17 «Практика або в судах або в системі прокуратури або адвокатури» - 7, 8 семестрах (270 годин, 9 кредитів ЄКТС), що у сукупності дорівнює 15 кредитам ЄКТС, що дозволяє ЕГ констатувати, що ОП відповідає у цій частині п. IV Стандарту стосовно загальних вимог до обсягу («не менше 15 кредитів ЄКТ...»), а також вимог щодо обсягу «в обсязі не менше 5 кредитів ЄКТС» для практики «або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури». Порядок організації та проходження практики регламентовано Положенням про проведення практики здобувачів, також розроблено програму практики, сформовано перелік різноманітних баз для проходження здобувачами практики й їх кількість постійно збільшується за рахунок укладання меморандумів про співпрацю, в т.ч й залучення до цього процесу випускників-роботодавців. Така діяльність ЗВО є системною, виваженою, із урахуванням потреб ринку праці у сфері права та запитів здобувачів. Під час зустрічі здобувачі підтвердили факти, що вони проходили практику у сфері права у різних органах публічної влади, юридичних фірмах, а також у судових та правоохоронних органах. На запит ЕГ було надано матеріали звітності проходження практики здобувачами, які підтвердили врахування ЗВО побажань здобувачів щодо місця проходження практики, й водночас дотримання нормативу щодо сфери відносин практики та суб'єктів керівництва й звітності практики. ЕГ встановила, що практика передбачає набуття здобувачами компетентностей для майбутньої професійної діяльності, що забезпечує досягнення передбачених ОП ПРН. Під час зустрічей здобувачі (Ярова Д., Олійник О.) підтвердили факти проходження процедури звітності, її прозорість, зрозумілість, доступність, а керівники практики і роботодаці – систематичний аналіз результатів проходження практики та пошук шляхів її вдосконалення. Отримані ЕГ матеріали звітності підтвердили відповідність їх вимогам Положення, Програми. Під час зустрічі ЕГ із роботодавцями останні підтвердили свою готовність до подальшої співпраці у забезпеченні практичної підготовки здобувачів. У ЗВО функціонує юридична клініка «Pro Vopo», долучення до діяльності якої популяризується серед здобувачів ОП на постійній основі, що також дозволяє посилити їх практичну підготовки. Цю інформацію підтвердили здобувачі та НПП під час зустрічі з ЕГ. Під час фінальної зустрічі керівництво, гарант запевнили, що і надалі працюють над удосконаленням процедури практики, в т.ч. й у віддаленому (дистанційному) режимі.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills). Під час зустрічей з усіма фокус-групами ЕГ знайшла підтвердженням тому, що політика ЗВО стосовно розвитку soft skills у НПП реалізується у рамках підвищення кваліфікації, проходження стажування (в т.ч. із відривом від освітнього процесу, в т.ч. й закордонного), участі у професійних тренінгах, практикумах, семінарах тощо. На запит ЕГ було надано копії документів. Розвиваються такі навички і у здобувачів під час участі у різних комунікативних (підтвердили і здобувачі і представники студсамоврядування), наукових, науково-практичних, виховних заходах. Набуття soft skills забезпечується й комплексом ОК ОП (зокрема: ОК 3 «Філософія», ОК 5 «Професійна іноземна мова», ОК 7 «Логіка» (впроваджено за запитом здобувачів), ОК 2 «Українська та зарубіжна культура» тощо, а також ВК (наприклад, «Професійна етика за професійним спрямуванням», «Стандарти публічної служби в Україні», «Гроші і кредит», «Правовий експеримент» тощо) щодо компетентностей, які сприяють набуттю навичок комунікабельності, лідерства, креативності, відповідальності, роботи в команді, керування часом тощо (наприклад, СК 10, 11, 13, 14, 15, 16). Сприяння набуттю soft skills форм, методів навчання підтверджено було і під час зустрічей із здобувачами. Так, було підтверджено, що виробленню soft skills у здобувачів сприяють спільні наукові дослідження із НПП (наприклад, Ярова Д., Бобровник С.), правове моделювання та симуляція під час проведення занять (наприклад, Стрижевська А., Дешко Л.), залучення здобувачів до роботи у юридичній клініці «Pro Vopo». Здобувачеві підтвердили високу якість викладання англійської мови на ОП, результати якого дозволяють їм долучатися до міжнародних фахових заходів, міжнародної мобільності. Зустріч із студентським самоврядуванням підтвердила участь здобувачів у заходах у ЗВО, в т.ч. й з іноземними партнерами, з формування лідерства, культури випускника, здатного здійснювати фахову діяльність на професійній основі, шляхом формування навичок вирішення конфліктів, публічних виступів, стресостійкості тощо. ЕГ рекомендувала гаранту не тільки популяризувати та залучати здобувачів до участі у таких заходах (за ініціативи МОН, Мінюст, USAID, ОБСЄ тощо), в т.ч. й іноземною мовою, й зараховувати результати такої участі, як такі, що отримані у неформальній освіті, для розширення можливостей здобувачів.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній та момент розробки ОП.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО використовує збалансований підхід для співвідношення обсягу ОК ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу. Навчальний план ОП включає як аудиторне навантаження, так і самостійну роботу, обсяг якої за кожною дисципліною відповідає встановленим нормативам. Так, у навчальному плані поточного року 240 кредитів ЄКТС, з яких 15 кредитів – ОК 16 «Практика в сфері права» передбачено у 4, 5, 6 семестрах (180 годин, 6 кредитів), ОК 17 «Практика або в судах або в системі прокуратури або адвокатури» - 7 та 8 семестрах (270 годин, 9 кредитів ЄКТС). Загальний розподіл годин дорівнює: всього за весь період навчання – 7200 годин, аудиторне навчання – 3170 годин, самостійна робота – 3580 годин, практика – 450 годин. Передбачено складання здобувачами 33 заліків та 32 екзаменів. Середнє тижневе навантаження дорівнює від 26/25 (1-й рік навчання) й до 22/17 (4-й рік навчання), відповідно кількість годин навчальних занять – від 400/490 (1-й рік навчання) й до 318/294 (4-й рік навчання), що відповідає встановленим нормативам й усуває підстави для перевантаження здобувачів. Під час роботи у дистанційному форматі навчання відбувалося за допомогою ресурсів Zoom, Skype тощо. Під час роботи ЕГ навчальний процес здійснюється онлайн, однак здобувачам надається можливість відвідувати ЗВО у разі потреби. Обсяг ОП та ОК у кредитах ЄКТС забезпечує досягнення встановлених цілей та ПРН. Згідно ч. 4 ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту» обсяг ОП дорівнює 180-240 кредитів ЄКТС. На цій ОНП він дорівнює 240 кредитів на 4 роки. Самостійна робота виконується у позааудиторний час. ЕГ встановлено, що самостійна робота передбачає роботу з різними науковими, нормативними, навчальними джерелами, розв'язання рейсових завдань, підготовку процесуальних документів тощо. Кредитний обсяг ОК та розподіл часу між аудиторною та самостійною роботою визначається за колегіальною експертною оцінкою, за участю здобувачів, затвердженням Вченою радою ННІП, ЗВО. Відповідальність за відповідність навчального плану покладається на гаранта, директора ННІП, керівника навчально-методичного відділу ЗВО. Під час візиту ЕГ пересвідчилася, що навчальний план обговорюється та затверджується на Вченій раді за участю зацікавлених осіб. Зміст самостійної роботи в розрізі конкретних ОК визначається робочою програмою. Розклад занять забезпечує виконання навчального плану у повному обсязі щодо аудиторного навантаження. Формування розкладу забезпечується навчально-методичним відділом ЗВО. Вивчення розкладу, індивідуальних планів, зустрічі із здобувачами засвідчили відсутність їхнього перенавантаження. ЕГ пересвідчилася, що ОН в цілому та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей ОП та її ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною освітою на цій ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

За результатом акредитаційної експертизи, ЕГ дійшла висновку, що позитивними практиками, у контексті критерію 2, є те, що обсяг ОП у кредитах ЄКТС відповідає вимогам Стандарту вищої освіти, вимогам щодо навчального навантаження для відповідного рівня ВО. Зміст ОП має достатньо чітку, орієнтовану на задоволення потреб здобувачів структуру. ОП чітко структурована за семестрами, роками навчання, а також змістовно. Зміст ОП відповідає предметній області, визначеної для неї спеціальності. Структура ОП дозволяє формувати ІОТ, з урахуванням потреб здобувачів, роботодавців, пріоритетів вітчизняної та міжнародної нормотворчості та правозастосування. ОП передбачає достатньо можливостей для здобувачів у набутті соціальних навичок, що відповідають цілям ОП. Обсяг ОП та окремих ОК у кредитах реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів та забезпечує досягнення визначених цілей та ПРН. Проте, ЕГ зазначає, що виявлені за цим критерієм на ОП позитивні практики є свідченням дотримання ЗВО встановлених чинним законодавством вимог, й вважати їх такими, що є зразковими, неможна.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ рекомендувала гаранту не тільки популяризувати та залучати здобувачів до участі у заходах, зорієнтованих на набуття soft skills (за ініціативи МОН, Мінюст, USAID, ОБСЄ тощо), в т.ч. й іноземною мовою, а результати такої участі зараховувати як результати, що отримані у неформальній освіті, створюючи передумови для розширення можливостей здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ зробила висновок про наявність позитивних практик, а також про відсутність критичних недоліків по критерію 2. ОП є чітко структурованою, обсяг ОП сформовано з урахуванням вимог Стандарту вищої освіти для відповідного рівня вищої освіти галузі знань і спеціальності, запитів здобувачів, відповідає вимогами чинного законодавства щодо навчального навантаження першого рівня вищої освіти, в т.ч. у частині ВК. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 081 Право, передбачено достатньо можливостей для набуття здобувачами soft skills, хоча й відсутньою є практика зарахування результатів набуття їх у «зовнішніх заходах» як результатів, що отримані у неформальній освіті. Зазначені аргументи свідчать про відсутність унікальних зразкових практик, а також критичних недоліків за цим критерієм. ОП відповідає критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на 2022/2023 навчальний рік затверджені Рішенням Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка Протокол № 16 від 16.05.2022 р. (<https://vstup.knu.ua/>). Доступна інформація для абітурієнтів також розміщена на сайті Інституту права КНУТШ (<https://law.knu.ua/ua/abit>). Правила є чіткими, зрозумілими, відповідають законодавчо встановленим вимогам і не містять дискримінаційних положень. Встановлено, що у Правилах прийому відсутні обмеження для осіб з особливими освітніми потребами. Правила щорічно затверджуються й переглядаються з урахуванням змін у законодавстві. Під час зустрічі зі здобувачами, ЕГ пересвідчилася, що правила прийому на навчання за цією ОП були чіткими та зрозумілими.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Під час інтерв'ювання з адміністративним персоналом ЗВО, представником приймальної комісії з'ясовано, що конкурсний відбір для вступу на перший курс на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти здійснюється у формі національного мультипредметного тесту (НМТ) або за результатами зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) 2021-2023 років, індивідуальної усної співбесіди, розгляду мотиваційних листів. Для конкурсного відбору осіб, які на основі повної загальної середньої освіти вступають на перший курс для здобуття ступеня бакалавра, зараховуються: бали національного мультипредметного тесту з української мови (перший предмет), математики (другий предмет) та історії України (третій предмет); або бали зовнішнього незалежного оцінювання 2019-2021 років з трьох конкурсних предметів (у будь-яких комбінаціях), передбачених Правилами прийому в один з цих років. На сайті інституту права розміщено програми вступних випробувань: для вступників - іноземних громадян з української мови; для вступників на основі ОКР молодшого бакалавра. (<https://law.knu.ua/ua/prohramy-vstupnykh-vyprobuvan>). Вимоги до вступників повністю відповідають загальним вимогам, визначеним Правилами прийому до Університету та не передбачають додаткових особливих умов.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання та перезарахування результатів навчання регулюються наступними документами: Положенням про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (Розділи 7 та 11) (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf); Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://mobility.univ.kiev.ua>); Порядком поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf>), Положенням про порядок перезарахування результатів навчання в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://mobility.univ.kiev.ua>), що конкретизує порядок перезарахування та оцінювання результатів навчання у інших ЗВО. Зазначені положення локальних актів є зрозумілими та не суперечать Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні та є доступними для всіх учасників освітнього процесу шляхом публікації їх на офіційному сайті ЗВО. В ході зустрічі з представниками адміністрації, начальником відділу академічної мобільності КНУТШ Л.Б.Галич

встановлено, що здобувачі інформовані про академічну мобільність, ознайомлені з процедурою академічної мобільності та активно використовують можливості академічної мобільності. (відповідь на запит. Додаток 3.) За час реалізації ОП були випадки визнання результатів навчання не лише за програмами академічної мобільності, а й отриманих у інших ЗВО України. ЕГ в ході інтерв'ювання з представниками структурних підрозділів, зокрема керівником навчально - методичного відділу А.М. Пижиком з'ясовано механізм врахування результатів навчання, отриманих в інших вітчизняних ЗВО: в результаті аналізу академічних довідок на предмет відповідності компонентам ОП, кредитів ЄКТС та форм контролю, визначаються освітні компоненти, які зараховуються, а також ОК, які здобувач не вивчав. Навчальні дисципліни здобувачі склали додатково по індивідуальній заліково - екзменаційній відомості складання академічної різниці у визначені терміни (надано відомість про складання академічної різниці (відповідь на запит ЕГ). ЕГ з'ясовано, що адміністрація та НПП сприяють студентам у визнанні і перерахуванні кредитів, отриманих у вітчизняних та іноземних закладах освіти.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За час реалізації ОП випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не було. У Відомостях СО зазначено: «Практика перерахування результатів неформальної і інформальної освіти в Навчально-науковому інституті права буде впроваджена після її запровадження в Університеті. Після набрання чинності Наказу МОН №130 від 16.03.2022 р. Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Університеті розроблено відповідне Положення, яке наразі проходить етап обговорення». В ході зустрічі ЕГ з керівництвом КНУТШ, проректор з науково – педагогічної роботи А.П. Гожик зазначив, що Положення про визнання результатів навчання, отриманих в неформальній, інформальній освіті прийняте Університетом 06.02.2023 року. Університет не забороняє викладачам включати у робочу програму рекомендованими методичними ресурсами курси на Prometheus, Coursera та ін. та враховувати їх в певній мірі при прийманні іспиту, заліку, тощо з свого навчального курсу, проте відповідальність за оцінювання повністю покладається на викладача. ЕГ встановлено в ході зустрічі з НПП, що практика визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за даною освітньою програмою є чіткими, зрозумілими, відповідають законодавчо встановленим вимогам і не містять дискримінаційних положень; не було виявлено обмежень та дискримінації при вступі на навчання за даною ОП. Наявність публічного доступу до документів, що регулюють процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших вітчизняних та зарубіжних навчальних закладах; адміністрація та НПП сприяють студентам у визнанні і перерахуванні кредитів, отриманих за програмами академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недостатня увага приділяється процедурі визнання результатів навчання, що отримані за фахом у неформальній освіті. ЕГ рекомендує адміністрації університету активізувати роботу у цьому напрямі, впровадити в освітній процес процедури, які забезпечать можливість повного врахування на ОП результатів навчання, отриманих у системі неформальної освіти; НПП популяризувати можливості отримання знань здобувачами у неформальній освіті, зокрема на освітніх платформах: Prometheus, Coursera, тощо; враховувати отримані результати навчання в ході поточного контролю та відображати в робочих програмах.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Враховуючи сильні сторони в контексті прозорості та публічності відображення інформації щодо доступу до Правил прийому на зазначену ОП та визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, ЕГ зробила висновок про наявність позитивних практик, а також про відсутність критичних недоліків за Критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Загальні положення щодо форм і методів навчання визначені у розділі 4 Положення про організацію освітнього процесу. Подальшої деталізації форми й методи навчання дістають у робочих програмах кожного освітнього компоненту. Форми й методи навчання є достатньо диверсифікованими, включають технології активного навчання та ігрові методи освітнього процесу. Так, під час зустрічі з НПП доцент Клепікова О.В. повідомила про використання програми «Kahoot», проведення майстер-класів та імітацію судових засідань (для цього в Інституті обладнана спеціальна зала, що була продемонстрована комісії). Останнє видається особливо корисним для формування практичних навичок роботи правника. Там, де це доречно, робочі програми дисциплін (див. наприклад Робочу програму з Цивільного процесу України) передбачають як форму роботи підготовку проектів процесуальних документів. Разом із тим, окремі ПРН не достатньо забезпечені обов'язковими освітніми компонентами. Зокрема, це стосується ПРН 8 (щодо застосування інститутів міжнародного публічного та приватного права) та ПРН 4 (щодо розуміння основ права ЄС). Так, згідно із відомостями СО (див. с. 498), ПРН 8 забезпечується за рахунок двох ОК, а саме – «Конституційне право» та «Історія держави і права України». І хоча «Конституційне право» передбачає вивчення (див. Робочу програму для 5-го семестру) основ конституційного права зарубіжних країн, такий матеріал лише частково дотичний до міжнародного права, і не дає змоги належно забезпечити уміння застосовувати міжнародне право. Що стосується «Історії держави і права України», то дотичність цього ОК до проблематики міжнародного права сумнівна (в Робочій програмі не позначено тем, які би стосувалися міжнародного права). Щодо ПРН 4, то згідно із Відомостями СО (див. с. 499) цей результат забезпечується 16-ма ОК (серед яких «Логіка», «Кримінологія та кримінально-виконавче право», «Історія правової та державницької думки» тощо). Хоча в рамках багатьох ОК принагідно може йтися про європеїзацію українського національного права (на чому справедливо зауважила гарант Бобровник С.В.), утім потребується також ОК, який би сформував цілісне, структуроване уявлення про *Acquis communautaire*. Поруч із цим на ОП є низка вибіркового дисциплін, які спеціально присвячені праву ЄС, серед яких і власне ОК під назвою «Право ЄС». Тож, забезпечення відповідного ПРН, як видається, може бути досягнуто шляхом зміни статусу окремих ОК.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Основним документом для кожного ОК є робоча програма. У ній вказуються форми занять, методи навчання, форми та критерії оцінювання навчальних досягнень. Хоча на ОП не запроваджено силабусів, керівник навчально-методичного відділу Пижик А.М. наполягає, що в робочих програмах міститься вся необхідна студентів інформація про ОК. Таку ж позицію обстоює і проректор Гожик А.П. Разом із тим, на переконання комісії, подеколи інформація в робочих програмах є неповною або такою, що залишає невизначеність. Наприклад, у Робочій програмі з «Кримінально-процесуального права» згадано одразу три різних форми підсумкового контролю, - тестування, проста письмова форма, проста усна форма (с. 10 і далі). Звідси не ясно, за яким критерієм буде обиратися та чи інша форма підсумкового контролю в кожному окремому випадку. В Робочій програмі з Цивільного права визначено критерії оцінювання модульних робіт (с. 9), однак не визначено форми таких робіт. Загалом у робочих програмах перелік тем, які вивчаються, подається без конкретизації питань, які розглядаються в рамках тієї чи іншої теми. Поінформування студентів на інституційному рівні реалізується через сайт Інституту Права та сторінки кожної кафедри окремо (що не дуже зручно). На освітній програмі діє система організації освітнього діловодства «Тритон», проте відсутня система Автоматизованого управління навчальним процесом. Під час зустрічей із НПП і студентами комісія встановила, що викладачі налагоджують комунікацію зі студентськими групами також за допомогою месенджерів (Viber, Telegram, WhatsApp тощо) та доступних програмних засобів (Google Class, MS Teams та ін.). Керівник навчально-методичного відділу Пижик А.М. пояснив, що кожен викладач визначає сам, яку платформу використовувати. Разом із тим, комісія вважає, що ОП могло б істотно покращити запровадження уніфікованого, інституційно забезпеченого віртуального освітнього середовища (приміром, на платформі Moodle або із використанням іншого програмного продукту), який би дозволив студентів у зручній формі мати доступ до всієї необхідної інформації щодо ОП та кожного окремого ОК. Це поза всяким сумнівом покращило б поінформованість студентів і відобразило б студентоцентрованість освітнього процесу, який в теперішніх умовах значною мірою спирається на технології дистанційного навчання. Запровадження віртуального освітнього середовища дозволило б також уникнути побоювань, що стосуються охорони інтелектуальної власності, а саме ці побоювання подеколи можуть стояти на заваді належному інформуванню студентів щодо змісту ОК. Так, у Положенні про організацію освітнього процесу (п.6.4) вказується, що оприлюднення навчально-методичних комплексів, підручників, навчальних посібників та методичних матеріалів обмежується «з міркувань захисту прав інтелектуальною власністю». Ця норма потребує коригування.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Серед обов'язкових ОК, які викладаються на ОП є кілька дисциплін, які спеціально присвячені основам наукових досліджень. Це зокрема: «Вступ до університетських студій», «Науковий образ світу», «Логіка» та «Українська правнича термінологія». Серед вибіркових компонентів особливо наукомістким є предмет «Соціолого-правові дослідження та їх роль в юридичній науці та практиці». Окрім того, в рамках більшості ОК передбачаються такі форми роботи, які вимагають від студента демонстрування навичок наукового осмислення права (наприклад, тематична наукова доповідь та презентація її матеріалів перед групою, написання есе й рефератів тощо). Наукові доробки НПП широко використовуються на ОП, що підтверджують списки рекомендованої літератури в робочих програмах ОК. Так, приміром, у переліку рекомендованих джерел до курсу «Цивільне право» лівову частку становлять наукові праці учених, що викладають на ОП. Те ж саме стосується і «Цивільного процесу». Студенти повідомили, що беруть участь в наукових конференціях і мають опубліковані тези наукових доповідей (зокрема, Кваша О., Закаблук Н., Ярова Д. та ін.). Робота студентки Ярової Д. здобула перемогу у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт «Бізнес і права людини в Україні. Проблеми та рішення під час війни та повоєнного відновлення». Ярова Д. має 20 наукових публікацій і була визнана кращою студенткою-науковицею. Студент Пацурківський П.П., переміг у другому турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень; філософія права» (2021 р.). Студенти також мають змогу брати участь в роботі наукових центрів, присвячених вивченню іноземного права, як-то Центр європейських студій, Центр американського загального права та Школа польського права. Під час зустрічі із комісією студенти ОП зауважували на тому, що викладачі поширюють інформацію щодо наукових заходів, допомагають у виборі тем наукових досліджень, скеровують дослідницькі намагання здобувачів і консультують при написанні доробків.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У Положенні про систему забезпечення якості освіти (с. 85 і далі) ідеться про те, що основним нормативним документом для кожного ОК є робоча програма. Хоча вимог щодо обов'язкового періодичного перегляду робочих програм у Положенні немає, керівник навчально-методичного відділу Пижик А.М., зазначив, що робочі програми мають переглядатися щороку. Як правило, перегляд робочої програми відбувається влітку. Разом із тим, кафедра може ухвалити рішення про пролонгацію дії робочої програми, якщо в змінах немає потреби. Як пояснила доцент Цветкова Ю.В., причинами оновлення робочої програми може бути зміна опису ОП, звернення студентів, публікація нових, визначальних наукових доробків тощо. Доцент Плахотник О.В. повідомив, що список рекомендованої літератури переглядається щороку. Перелік вибіркових дисциплін вказує на те, що викладачі реагують на новітні виклики, що постають перед правом і доповнюють каталог дисциплінами, що присвячені актуальним питанням сучасності (як-то «Валютне право», «Правове регулювання валютних операцій», «Банкрутство в Україні та ЄС», «Основи ІТ-права», «Фінансові технології у цифровій економіці», «Охорона та захист персональних даних в Україні та ЄС» тощо). Тим самим забезпечується оновлення змісту освіти у відповідь на нові виклики і сучасні тенденції розвитку права і появу нових інститутів права чи інших нормативних конгломератів. Робочі програми ОК містять перелік тем, які вивчаються в рамках ОК, без докладного опису питань, що розглядаються в рамках кожної окремої теми. З огляду на це важко оцінити актуальність матеріалу в рамках таких класичних дисциплін як Кримінальне право, Цивільне право, Цивільний процес тощо, як і те, наскільки при викладанні цих дисциплін ураховано новітні наукові досягнення і сучасні практики. Оцінка списків рекомендованих джерел у робочих програмах дає підстави вважати, що такі списки оновлюються систематично і враховують новітні українські публікації.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

На освітній програмі добре розвинена міжнародна академічна мобільність. Цими питаннями опікується спеціальний відділ академічної мобільності. Як повідомила, очільниця цього відділу, Галич Л.Б. тільки за період із вересня 2021 року в програмі академічної мобільності взяли участь 26 студентів. Зараз за програмою академічної мобільності в іноземних ВНЗ, зокрема, перебувають студенти Смітюх М.В. (Варшава), Пацурківський П.П. (Велика Британія), Щербак О.П. (Литва) та ін. Загалом, університет має близько двохсот партнерських угод із зарубіжними ЗВО, що дає студентам ОП широкі можливості для участі в програмах академічної мобільності. Регулювання академічної мобільності здійснюється відповідно до гл. 11 Положення про організацію освітнього процесу, Положення про Порядок реалізації права на академічну мобільність Університету, Положення про порядок перерахування результатів навчання. На сайті бібліотеки ім. М. Максимовича є перелік міжнародних інформаційних ресурсів, якими можуть користуватися здобувачі ОП. Однак, частина із них – реферативні (не повнотекстові), а інші – спеціалізовані і не стосуються правничих наук. Серед тих, які можуть бути корисними при вивченні права – окремі колекції EBSCO (приміром, Academic Search Premier) та деякі електронні ресурси відкритого доступу. Спеціалізованих правничих ресурсів немає. В Інституті діє кілька центрів, які займаються вивченням іноземного права, зокрема, Центр європейських студій, Центр польського права та Центр американського загального права. До викладання на ОП в якості запрошених лекторів залучаються іноземні професори, серед яких Крістофер Келлі, Марк Поллінз та Джанфранко Тамбуреллі. Як було повідомлено керівництвом Інституту, студенти мають змогу прослуховувати лекції іноземних професорів щонайменше двічі на місяць. Разом з тим, у переліках рекомендованих джерел до ОК часто відсутні англомовні публікації зарубіжних авторів.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною ОП є інтернаціоналізація навчального процесу, що досягається через відносно високі показники академічної мобільності студентів, запрошення до викладання іноземних професорів та діяльність центрів із вивчення іноземного права. Інтегрування дослідницьких методів в навчальний процес реалізується через обов'язкові та вибіркові ОК, що знайомлять здобувачів із основами дослідницької роботи. Викладання ОК значною мірою будується на наукових доробках НПП. У навчальному процесі застосовуються інтерактивні методи, засновані на принципах активного навчання та практикоорієнтованості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Гарантові належить приділити увагу повнішому забезпеченню ПРН4 і ПРН8 за рахунок обов'язкових ОК. Викладання на ОП могло б бути вагомо покращене завдяки запровадженню директором Інституту права інституційно забезпеченого віртуального освітнього середовища та автоматизованої системи управління навчальним процесом. Навчально-методичному відділу рекомендовано також, із збереженням автономії ЗВО, розглянути можливість запозичення позитивного досвіду вітчизняних та зарубіжних правничих освітянських шкіл стосовно запровадження силабусів ОК, а також усунути неточності й невизначеності, що наявні в робочих програмах. Керівництву Інституту рекомендовано забезпечити студентам доступ до повнотекстових спеціалізованих гуманітарних та правничих міжнародних електронних бібліотек (колекцій, баз даних).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

На ОП наявні, як позитивні практики (зокрема щодо інтернаціоналізації освітнього процесу та імплементації елементів дослідництва у навчання), так і недоліки (щодо браку віртуального освітнього середовища, неповного забезпечення окремих ПРН чи відсутності силабусів). Утім позитивні практики не перевершують нормативно очікуваних результатів настільки, щоб уважатися взірцевими; недоліки, у свою чергу, – не є критичними.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до п.7.1.12 Положення про організацію освітнього процесу конкретні умови змісту, методики проведення та оцінювання всіх форм контролю з окремої дисципліни... визначаються викладачем, гарантом програми, схвалюються кафедрою та відображаються, відповідно, в робочій програмі навчальної дисципліни. Позитивною рисою освітньої програми є диверсифікація форм контролю за різними ОК. Так, наприклад, формою підсумкового контролю з дисципліни «Кримінальне право» є письмовий іспит, який передбачає розв'язання задачі і вирішення двох завдань (див. Робочу програму з «Кримінального права»). Така форма контролю відповідає практичній спрямованості ОК і забезпечує релевантну перевірку здобутих студентом навичок застосування права. Із Цивільного права передбачено письмовий іспит із трьома теоретичними питаннями в білеті. Доцент Задирака Н.Ю. (ОК «Адміністративне судочинство») повідомила, що в якості підсумкового контролю використовує тестування із використанням Google Forms. Утім подеколи форма підсумкового контролю визначена не достатньо чітко. Зокрема, в Робочій програмі з «Кримінально-процесуального права» вказано одночасно три різних форми підсумкового контролю, - тестування, проста письмова форма, проста усна форма (с. 10 і далі). Наказом Ректора в Університеті затверджено Тимчасовий порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання. Згідно із пунктом 2.6 цього Порядку кафедри мають своєчасно затвердити зміни в екзаменаційних білетах та/або тестах/кейсах, які б ураховували специфіку проведення іспитів/заліків у формі відеоконференцій. Про особливості процедури проведення заліків та іспитів і зміну форми екзаменаційних білетів/тестів/кейсів здобувачі освіти мають бути своєчасно (не пізніше, як за три календарні дні) повідомлені електронною поштою і, якщо доречно, через web-сайт і соціальні мережі. Попри те, що диверсифікація контрольних заходів є позитивною рисою ОП, вибір того або іншого контрольного заходу не завжди допасований до ПРН, які заявлені у тому чи іншому ОК. Приміром, іспит із трьома теоретичними питаннями є сумнівним вибором для прикладних галузевих дисциплін, мета яких полягає у формуванні у здобувача практичних навичок застосування права. У Робочій програмі з Цивільного права немає переліку запитань до іспиту. На сторінці 11 (пункт

9) вказано, що цей перелік міститься в навчальному посібнику. Тимчасом згідно з п. 6.4 Положення про організацію освітнього процесу оприлюднення навчально-методичних комплексів, підручників, навчальних посібників та методичних матеріалів обмежується «з міркувань захисту прав інтелектуальною власності». У кінцевому підсумку викладачі вимушені розсилати відповідні матеріали через телеграм-канали і вайбер-чати (що, до речі, не сприяє проголошеній меті охорони інтелектуальної власності).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до розділу VII Стандарту вищої освіти (ступінь - бакалавр, спеціальність – 081 право), атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі атестаційного екзамену. Атестаційний екзамен має передбачати оцінювання досягнення результатів навчання, визначених цим Стандартом та освітньо-професійною програмою. Згідно з Описом ОП Атестація випускників проводиться у формі комплексного кваліфікаційного іспиту. Програма цього іспиту розміщена на сайті Інституту права. Вона включає запитання із двадцяти двох правничих дисциплін. Утім, як пояснила гарант Бобровник С.В., конкретний перелік дисциплін, які має складати студент, залежить від того, які вибіркові блоки він вивчав. Тож у підсумкові, студент має готуватися за питаннями до 3-5 дисциплін (із 22-ох, що перелічені в Програмі). Порядок проведення кваліфікаційного іспиту визначається Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії. Особливості проведення підсумкової атестації в умовах, коли студенти не можуть прибути до ЗВО з міркувань безпеки, визначені Тимчасовим порядком проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання. У цілому атестація здобувачів вищої освіти за ОП відповідає вимогам стандарту. Разом з тим, між Описом ОП (с.9) та Програмою іспиту (с.4) є розбіжності відносно того, які ПРН перевіряються під час комплексного кваліфікаційного іспиту: в Описі названі ПРН 5, ПРН 6, ПРН 10, ПРН 12, ПРН 19, ПРН 20, тим часом як в Програмі названі РН3, РН10, РН11, РН18, РН19. Ця розбіжність має бути усунута, позаяк перелік ПРН, які перевіряються під час іспиту, впливає на визначення змісту і форм проведення цього іспиту. Приміром, ПРН5 (давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю) передбачає демонстрацію здобувачем навичок застосування права до фактичних обставин справи, а це, в свою чергу, вимагає включення до іспиту таких завдань, які містять постановку правового питання у відношенні до певного кейсу із заданими обставинами.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури проведення контрольних заходів визначаються Положенням про організацію освітнього процесу (Р. 7), Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії. Особливості проведення контрольних заходів із використанням технологій дистанційного навчання, визначені Тимчасовим порядком проведення заліково-екзаменаційної сесії, підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання. Ці документи оприлюднені на сайті Інституту права. Згідно із Положенням про організацію освітнього процесу (с.70) форми (методи), критерії оцінювання, обрані для поточного, підсумкового контролю з ОК, мають узгоджуватися з результатами навчання із цього ОК та з видами навчальної діяльності, що реалізовувалися в процесі навчання. Форми підсумкового контролю з ОК визначаються Освітньою програмою та не можуть замінюватися (там само). Об'єктивність оцінювання, згідно із Положенням, забезпечується за рахунок того, що підсумкові іспити рекомендується проводити більш, як одним оцінювачем й за рахунок анонімізації робіт студентів (п.7.1.7). Під час зустрічей НПП підтвердили, що підсумковий контроль проводиться за участі двох екзаменаторів (зауважив В.В. Цюра). Щодо складання письмових іспитів на бланкових аркушах, із анонімізацією здобувачів, то гарант Бобровник С.В. повідомила, що така практика мала місце до запровадження карантинних заходів, воєнного стану (вимога була передбачена Наказом Ректора, знайти який не вдалося попри запит ЕГ). Згідно із Положенням (п.7.1.7) оцінювачі мають можливість не брати участь в оцінюванні при виникненні конфлікту інтересів. Цієї практики послідовно дотримуються. Як розповіла гарант Бобровник С.В., одного разу, коли з'ясувалося, що викладач є віддаленим родичем одного зі студентів, викладача було замінено. Перескладання семестрового контролю з метою покращення позитивної оцінки не допускається (п. 7.1.11. Положення). Процедури розгляду звернень здобувачів освіти щодо оцінювання визначені п.7.2 Положення. У випадку незгоди з рішенням оцінювача здобувач може звернутися до оцінювача (оцінювачів) в день оголошення оцінки. У випадку незгоди з рішенням оцінювача (оцінювачів) здобувач освіти може звернутися до директора з умотивованою заявою щодо неврахування оцінювачем важливих обставин при оцінюванні. За рішенням директора письмова робота здобувача освіти може бути надана для оцінки іншому науково-педагогічному працівнику, що викладає ту ж саму чи суміжну дисципліну або має достатню компетенцію для оцінювання роботи здобувача освіти. Вищенаведена процедура, однак, стосується тільки письмових іспитів, і не визначає особливостей повторного складання чи перегляду оцінок за усні іспити. Під час зустрічі зі студентами комісія переконалася в тому, що звернення студентів щодо незгоди з оцінками отримують належну реакцію на ОП. Так, студентка Горякіна А. розповіла про випадок, коли її група була незгодна із оцінками. Після звернення студентів їм було надано можливість перескласти відповідне завдання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності на ОП визначені в Етичному кодексі університетської спільноти, Положенні про забезпечення дотримання академічної доброчесності, Положенні про систему виявлення плагіату та Порядку вирішення конфліктних ситуацій. Усі наведені документи оприлюднені на офіційних сторінках Університету та Інституту права. Популяризація академічної доброчесності також відбувається в рамках обов'язкового ОК «Вступ до академічних студій», де є окрема тема спеціально присвячена академічній доброчесності – це тема 12. Технологічним рішенням, яке використовується для протидії академічному плагіату, і яке забезпечене на інституційному рівні, є використання програми UNICHECK на підставі договору із праволодільцем. Гарант Бобровник С.В. повідомила також, що наявний договір між Університетом та Бібліотекою ім. Вернадського, який теж дає змогу використовувати антиплагіатну систему Бібліотеки. Згідно із Положенням про систему виявлення плагіату обов'язковій перевірці підлягають кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня бакалавра та магістра, а також рукописи статей і тез, що надходять до редакцій наукових журналів та оргкомітетів конференцій (п.2.1). Однак ця ОП не передбачає кваліфікаційної роботи. Про необхідність перевірки на плагіат будь-яких інших студентських робіт (як-то реферати, есе, доповіді тощо) у Положенні не йдеться. У той же час, студенти повідомили, що викладачі, використовуючи доступні їм засоби, перевіряють також і інші роботи. Зокрема, студентка Дмитришина О. розповіла про те, що отримала від викладача ретельний звіт про відсоток оригінальності свого реферату. Студентка Ярова Д. теж пригадала випадки перевірки на плагіат рефератів. У відомостях самооцінювання, окрім того, йдеться про перевірку на плагіат «ситуаційних вправ по дисциплінах» (с.16). Однак підтвердити таку практику не вдалося. Принаймні підстав вважати її інституційно забезпеченою немає. Відповідальність за порушення академічної доброчесності визначається згідно з розділом 10 Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності, у якому, зокрема передбачено заходи академічної відповідальності, які можуть бути застосовані до осіб, що допустили порушення вимог доброчесності (як здобувачів освіти, так і НПП). В Університеті також створено комісію з етики. Висновки Комісії з етики мають рекомендаційний характер і керівництво Університету чи його підрозділу може брати їх до уваги, ухвалюючи рішення щодо порушника Етичного кодексу. Як пояснила членкиня цієї комісії, Кобан О.Г., в комісії цього скликання наразі звернень не було. Однак вона повідомила, що комісія минулого скликання розглядала випадок щодо неетичних публічних висловлювань студенти у мережі. Результатом розгляду стало винесене студентці попередження.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів на ОП є диверсифікованими залежно від особливостей окремих ОК. У робочих програмах ОК визначено критерії оцінювання студентів. Форма підсумкової атестації відповідає вимогам Стандарту вищої освіти. Нормативно врегульовано процедури оскарження контрольних заходів та процедури розгляду питань порушення академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Гарантові та НПП слід звернути увагу на відповідність контрольних заходів ПРН, які перевіряються, зокрема в контексті доречності теоретично зорієнтованих іспитів в якості підсумкового контролю з прикладних галузевих дисциплін. НПП рекомендовано усунути двозначності в робочих програмах щодо підсумкових форм контролю за ОК. Гарантові рекомендовано визначитися із ПРН, які перевіряються під час підсумкової атестації та узгодити формат цієї атестації із відповідними ПРН. Керівництву інституту рекомендовано інституційно забезпечити перевірку не лише підсумкових кваліфікаційних робіт, але й інших студентських робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ зробила висновок про наявність позитивних практик, а також про відсутність критичних недоліків по критерію 5. Контрольні заходи є диверсифікованими, інформація про них відкрита й доступна студентам, критерії оцінювання – чітко визначені. На ОП діють і застосовуються нормативні акти щодо врегулювання конфліктних ситуацій та реагування на порушення академічної доброчесності. Поряд із цим є простір для подальшого вдосконалення,

зокрема в тому що стосується більшої релевантності іспитів відносно ПРН та розширення кола робіт, які мають перевірятися на плагіат.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

На підставі аналізу академічної і професійної кваліфікації НПП, залучених до реалізації ОП (відомості з Таблиці 2, ЄДЕБО, профілі НПП в Google-scholar, Scopus, Publons, підвищення кваліфікації, досвід практичної діяльності), а також в результаті інтерв'ювання фокус-груп (НПП, адміністрації ЗВО, здобувачів, випускників за ОП, а також стейкхолдерів) ЕГ встановлена їх відповідність ОК, які вони забезпечують. НПП мають наукові дослідження, опубліковані у виданнях, що індексуються в НБД Scopus, Web of Science» відповідно до фокусу ОП. В результаті інтерв'ювання фокус-груп адміністрації ЗВО, НПП ЕГ пересвідчилась, що при залученні НПП до реалізації ОП усталеним є підхід ЗВО з моніторингу їх академічної та професійної кваліфікації з метою забезпечення НПП досягнення визначених ОП цілей та ПРН. Згідно зведеної у відомостях про СО інформації про викладачів за ОП до її реалізації залучено: жінок – 64% , чоловіків - 36%; кандидатів наук - 67%, докторів наук – 33%; доцентів – 67%, професорів – 33%. Серед НПП є Заслужені юристи України, член – кореспонденти Академії правових наук України. Академічна та професійна кваліфікація НПП, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених ОП цілей та ПРН. ЕГ рекомендує розширювати коло НПП, які мають наукові публікації у вище згаданих виданнях та відповідають (публікації) ОК, викладання якої забезпечує НПП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що на рівні ЗВО прийнято локальний нормативний акт, в якому деталізовано законодавчі положення щодо проведення конкурсного відбору викладачів: Порядок конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУ імені Тараса Шевченка (наказ ректора №816-32 від 25.10.2021, <http://surl.li/aohjt>). Як впливає з даного документу (п. 1.2), посади НПП можуть обіймати особи, які мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання, а також особи, які здобули освітній ступінь магістра. З урахуванням інформації у відомостях про СО, важливим фактором є відповідний рівень професійної підготовки, високі моральні та ділові якості, бездоганна академічна доброчесність. Викладачі залучаються до викладання певних ОК ОП згідно сфери своїх наукових інтересів, проведених досліджень, напрацьованого наукового доробку, а також ступеня їхньої професійної активності. Порядок конкурсного відбору містить вимоги як до завідувачів кафедр (п. 2.2, 2.5) і професорів (п. 2.3, 2.6), так і до доцентів (п. 3.2, 3.5), старших викладачів (п. 3.3, 3.5), викладачів (п. 3.5) і асистентів (п. 3.5). Під час інтерв'ювання з фокус-групою НПП ЕГ пересвідчилась, що НПП зі змістом цих документів ознайомлені. Результати аналізу сайту ЗВО, інтерв'ювання фокус-груп НПП, адміністрації ЗВО, адміністративного персоналу свідчать, що усталеним є підхід ЗВО щодо прозорості конкурсного відбору (забезпечується шляхом оголошення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад в засобах масової інформації, а саме в газеті «Сучасна освіта України»), розміщується на спеціалізованих інтернет - ресурсах та оприлюднюється на офіційному веб-сайті університету з метою забезпечення широкого доступу зацікавлених осіб до цієї інформації, проведенням відкритого заняття НПП-претендентом, обговоренням на засіданні кафедри сильних і слабких сторін такого заняття, аналізу кількості і якості наукових праць у фахових виданнях та виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus/Web of Science, наявності підвищення кваліфікації та стажувань, знання іноземних мов, результати опитування здобувачів). При проведенні процедур відбору НПП для реалізації ОП враховується необхідний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП та спроможність НПП забезпечити викладання відповідно до цілей ОП. Як з'ясувалось, при визначенні рівня академічної та професійної кваліфікації викладачів враховується загально інститутський рейтинг НПП. Відповіді на запит ЕГ щодо інформації чи посилання на інформаційний ресурс, який містить щорічні результати рейтингового оцінювання НПП не надано. ЕГ рекомендовано керівництву ЗВО розробити Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково – педагогічних працівників КНУ ім. Т.Шевченка, яке проводиться щороку і враховує навчально-методичну, наукову, організаційну та інші види діяльності НПП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ встановила наступне. Статут ЗВО (затверджений наказом МОН №1061 від 28.11.2022, <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>) у п. 2.4 передбачає залучення представників роботодавців до формування змісту ОП та до участі в освітньому процесі. В межах ЗВО прийнято Положення про Ради роботодавців у КНУ імені Тараса Шевченка (наказ ректора №832-32 від 26.10.2021, <http://senate.univ.kiev.ua>), що врегульовує питання діяльності Ради роботодавців на рівні ЗВО та експертних рад роботодавців факультетів та інститутів, в тому числі й Інституту права. Рецензії, надані на ОП, інтерв'ювання фокус-групи роботодавців, адміністрації ЗВО, здобувачів та випускників ОП підтверджують факт залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОП, а також те, що практика такого залучення носить усталений характер. Так, залучення роботодавців до освітнього процесу на основі трудового договору (к.ю.н.

П.В. Пушкар - керівник відділу Департаменту з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини Генерального директорату з прав людини, к.ю.н. В.В. Кононов – адвокат); укладення договорів про співпрацю з роботодавцями та формування баз практик (Таблиця 5.3. Перелік договорів між вищим навчальним закладом та вітчизняним підприємством, організацією, установою, інститутом чи іноземною компанією); запрошення в якості голів ЕК представників роботодавців (Додаток 12. Склад ЕК ННІП КНУ ім. Т. Шевченка з атестації випускників та присудження їм освітнього рівня бакалавр права денної та заочної форми навчання); залучення до обговорення змісту ОП роботодавців, зокрема директора адвокатського об'єднання Lex - Альянс Ю.С. Почепцова; суддю Апеляційного суду у м. Києві О.Ю. Тихоновича (інтерв'ювання фокус - групи, відповідь на запит ЕГ (Додаток 4. Витяг з протоколу № 10 засідання кафедри теорії та історії права та держави від 08.06.2022.); керуючого партнера адвокатського об'єднання «Донець і Партнери» Артема Донця; партнера юридичної фірми «Алексєєв, Боярчуков та партнери» Костянтина Рибачковського; в.о. Голови Верховного Суду України Василя Гуменюка; член-кореспондента НАПрН України Станіслава Шевчука; суддю Великої палати Верховного Суду Дмитра Гудиму; професора права юридичного факультету Арканзаського університету Крістофер Р. Келлі; радника юридичної компанії Egnity Андрія Іваніва та ін; організація гостьових лекцій (надана інформація в Додатку 13); участь викладачів та здобувачів у спільних проектах (надана інформація А.Б. Гриняком, заступником директора НДІ правотворчості і науково – правової експертизи НАПрН України під час зустрічі зі стейкхолдерами).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На основі інтерв'ювання фокус-груп здобувачів, роботодавців, адміністрації ЗВО, аналізу сайту ЗВО (<https://www.univ.kiev.ua>), наданих на запит ЕГ документів, ЕГ констатує, що до аудиторних занять за ОП залучаються професіонали-практики, експерти та представники роботодавців шляхом зарахування на умовах сумісництва чи погодинної оплати, зокрема: (перший заступник голови Держкомкадастру України д.ю.н., проф. Мірошниченко А.М., керівник відділу Департаменту з питань виконання рішень ЄСПЛ, к.ю.н., Пушкар П.В., адвокати Правдюк В.М., Кононов В.В., суддя Конституційного Суду України, к.ю.н., доц. Стецюк П.Б., Уповноважений Верховної Ради України з прав людини РНД доктор філософії Лубінець Д.В.; народний депутат України, д.ю.н., проф. Гришина Ю.М., помічник начальника управління з оперативних питань СБУ Павлюченко В.М., завідувач кафедри санітарії, гігієни та судово-ветеринарної медицини Державного біотехнічного університету Павліченко О.В, экс суддя Конституційного Суду, к.ю.н., доц. Пасенюк О.М., член Центральної виборчої комісії, д.ю.н., доц. Євстігнєєв А.С. ЕГ рекомендувала гаранту розширити співпрацю та активізувати діяльність щодо залучення до аудиторних занять з різних навчальних дисциплін ОП іноземних фахівців, міжнародних експертів, викладачів іноземних університетів – партнерів. З метою інтеграції освітнього процесу України у європейський освітній простір, підготовки конкурентоспроможних фахівців у сфері права, спроможних застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини, запровадити проведення майстер-класів іноземною мовою у 2023 - 2024 н.р

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Порядок підвищення кваліфікації регламентується Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://senate.univ.kiev.ua>). ЗВО має дієву систему професійного розвитку викладачів, яка функціонує як координаційна та консультативна структура, до якої входять, зокрема, Інститут післядипломної освіти (<http://www.ipe.knu.ua>); (Відділ академічної мобільності КНУ імені Тараса Шевченка (<https://mobility.univ.kiev.ua>); Відділ міжнародних зв'язків КНУ (<https://international.knu.ua>). На зустрічі з НПП було з'ясовано, що підвищення кваліфікації здійснюється на різних рівнях: від обговорень навчально-методичних матеріалів та занять викладачів на рівні ОП та кафедр – до проходження стажувань (без відриву або з відривом від виробництва) у ЗВО України та за кордоном. У зв'язку з необхідністю поглиблення навичок для забезпечення онлайн - викладання у ЗВО було запроваджено програму розвитку цифрових компетентностей викладачів «Digital skills Pro» (<http://surl.li/bhrei>), а також Курс підвищення кваліфікації та розвитку педагогічних компетентностей викладачів «KNU Teach Week» (<http://surl.li/bhrem>). Гарантом були надані додаткові докази, які свідчать про постійне професійне підвищення кваліфікації НПП як в Україні, так і за межами ЗВО (<https://drive.google.com/file>). Як приклад, міжнародні стажування: В. Шамрай (Німеччина, 2020р.); О.Сінкевич (Республіка Польща, 2020 р.); О.Марцеляк (Угорщина, 2020 р.); Б.Щербина (Республіка Польща, 2021 р.), О.Кучма (Німеччина, 2021 р.), І.Богдан (Чехія, 2021р.); М. Стефанчук (Республіка Польща, 2022 р.) та ін. ЗВО продемонстровано усталений підхід зі сприяння професійному розвитку НПП через спектр власних програм або у співпраці з іншими ЗВО.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО має виважену і дієву систему стимулювання розвитку викладацької майстерності. На фокус-групі з НПП, представниками адміністративного персоналу було підтверджено, що у КНУ існує система преміювання відповідно до Положення про стимулювання співробітників Київського національного університету імені Тараса Шевченка (наказ Ректора № 71-32 від 31.01.2014 р.), зокрема за публікаційну активність у виданнях, що індексуються у

наукометричних базах Scopus та WoS, видання підручників та посібників. Ця система також регламентується Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітньому процесі у КНУ ім. Т.Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>), розпорядженням ректора «Про створення комісії з матеріального заохочення» від 10.12.2018 р. за № 113 (<http://science.univ.kiev.ua>). Пропонується гнучкий графік заміни для підвищення кваліфікації. НПП зауважили, що підвищення кваліфікації відбувається з відривом від освітнього процесу та зберігається заробітна плата у розмірі середньомісячного заробітку. ЕГ відзначає дію у КНУТШ розгорнутої системи як матеріального, так і нематеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності та заохочення НПП. На фокус-групах з академічним персоналом було підтверджено проведення конкурсу та присвоєння почесного звання «Кращий викладач року» (<http://senate.univ.kiev.ua>), зокрема, в цьому році почесне звання присвоєно Ю. Цветковій. Ця відзнака супроводжується і матеріальною винагородою у розмірі посадового окладу. НПП отримують почесні відзнаки та нагороди КНУТШ, МОН, НАПрН України та ін. Учасники фокус-групи з НПП підтвердили щорічне преміювання викладачів за публікаційну активність та викладацьку майстерність..

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами ОП є залучення до її реалізації висококваліфікованих професіоналів, теоретиків і практиків у сфері права. До претендентів на посади НПП працівників висувуються певні вимоги з метою забезпечення належного рівня професіоналізму викладачів за ОП. Зміст наукової діяльності НПП (виходячи з їх наукових публікацій) повністю відповідає змісту забезпечуваних ними ОК. НПП систематично підвищують кваліфікацію, мають значний досвід закордонних стажувань в університетах Європи, що позитивно позначається на якості їх наукової та викладацької діяльності. Позитивною практикою у розрізі критерію є широке залучення ЗВО професіоналів-практиків, експертів у сфері права, представників роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу; система стимулювання розвитку викладацької майстерності, орієнтована на високі професійні досягнення та включає в себе заохочення публікаційної активності та викладацької майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

З метою підвищення ефективності та результативності професійної діяльності НПП, забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювання діяльності, забезпечення здорової конкуренції та підвищення мотивації праці НПП керівництву ЗВО рекомендовано розробити та впровадити Положення про рейтингування НПП до початку 2023 - 2024 навчального року. ЕГ рекомендувала гаранту, НПП розширити співпрацю та активізувати діяльність щодо залучення до аудиторних занять з різних навчальних дисциплін ОП іноземних фахівців, міжнародних експертів, викладачів іноземних університетів – партнерів. З метою інтеграції освітнього процесу України у європейський освітній простір, підготовки конкурентоспроможних фахівців у сфері права, спроможних застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини, запровадити проведення майстер-класів іноземною мовою у 2023 - 2024 н.р

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ зробила висновок про наявність позитивних практик, а також про відсутність критичних недоліків за Критерієм 6. Кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання; процедури конкурсного добору викладачів КНУ є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП; ЗВО постійно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, до аудиторних занять - професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців; сприяє професійному розвитку викладачів та здійснює заходи щодо стимулювання розвитку викладацької майстерності. ЕГ керівництву ЗВО рекомендувала з метою підвищення ефективності та результативності професійної діяльності НПП, забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювання діяльності, забезпечення здорової конкуренції та підвищення мотивації праці НПП розробити та впровадити Положення про рейтингування НПП до початку 2023 - 2024 навчального року. ЕГ рекомендувала гаранту, НПП розширити співпрацю та активізувати діяльність щодо залучення до аудиторних занять з різних навчальних дисциплін ОП іноземних фахівців, міжнародних експертів, викладачів іноземних університетів – партнерів. З метою інтеграції освітнього процесу України у європейський освітній простір, підготовки конкурентоспроможних фахівців у сфері права, здатних застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини, запровадити проведення майстер-класів іноземною мовою у 2023 - 2024 н.р

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд матеріально-технічної бази під час акредитаційної експертизи відбувався за допомогою демонстрування презентації та вмонтованих відео до неї, а також шляхом онлайн-трансляції з окремих приміщень університету. За результатами огляду та наданих ЗВО матеріалів встановлено, що в цілому університет має досить потужну матеріально-технічну базу, використання якої дає можливість досягти визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Зокрема, експертна група пересвідчилася у наявності в університеті укриття, аудиторій для проведення навчальних занять, зокрема тих, що обладнані комп'ютерною технікою, проекторами, іншою мультимедійною технікою, криміналістичної лабораторії, що містить обладнання, необхідне для належної підготовки здобувачів за відповідними навчальними дисциплінами, приміщень кафедр, що облаштовані для зручного здійснення науково-педагогічними працівниками освітньої діяльності, зали засідань вченої ради та зали судових засідань, забезпечених необхідною технікою. Крім того, на базі університету функціонують Центр американського права та Центр європейських студій, Центр інноваційного розвитку, Школа європейського права, які також оснащені відповідною сучасною технікою. Здобувачі та науково-педагогічні працівники також мають можливість використовувати ресурси Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича (<http://bit.ly/3J3E7LC>), бібліотечний фонд якої налічує більше 3 млн. примірників, та за допомогою якої надається доступ, зокрема у дистанційному форматі, до електронних й оцифрованих наукових праць, баз даних, зокрема повнотекстових, включаючи наукометричні бази Scopus та Web of Science. До того ж, є можливість користуватися бібліотечними ресурсами установ-партнерів університету, таких як Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, Київський університет імені Бориса Грінченка, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Здобувачі вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, мають змогу проживати у гуртожитку університету № 5, що забезпечений необхідним меблюванням, має на своїй території кухні та пральні, спортзал. Під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти, студентським самоврядуванням, науково-педагогічними працівниками було з'ясовано, що зазначені категорії стейкхолдерів задоволені наявною в університеті матеріально-технічною базою та мають змогу вільно використовувати наявні ресурси для здійснення навчання й викладання за освітньою програмою. Підтвердженням наявності доступної й сучасної матеріально-технічної бази є й результати опитування здобувачів вищої освіти (bit.ly/3F9rW8), що в цілому свідчать про задоволеність останніх відповідними ресурсами.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час проведення фокус-груп з представниками студентського самоврядування, здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками експертна група мала змогу переконатися, що відповідні стейкхолдери забезпечені безоплатним доступом до наявної в університеті інфраструктури, зокрема аудиторій, бібліотеки, відповідних центрів та криміналістичної лабораторії, а також до інформаційних ресурсів. Так, в.о. директора Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича Канаєвська С. підтвердила, що науково-педагогічні працівники та здобувачі мають доступ до інституційного репозитарію університету, повнотекстових баз даних (наприклад EBSCO), міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Крім того, безоплатний доступ до таких ресурсів може бути отриманий не тільки з локальної мережі університету, а й віддалено. Доступним також є замовлення літератури онлайн на науковий абонемент, електронна доставка потрібного документа на електронну пошту за запитом користувача. Доступними для безоплатного користування, за інформацією, підтвердженою здобувачами та науково-педагогічними працівниками, є також ліцензійні версії платформ ZOOM, Google Workspace, освітнього ресурсу Coursera.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Безпечність освітнього середовища університету, в умовах триваючого воєнного стану, забезпечується наявністю на його території укриття, яке було продемонстроване експертній групі під час огляду матеріально-технічної бази. Крім того, в університеті наявний медичний пункт, у коридорах розміщено схеми евакуації з будівлі у випадку надзвичайних ситуацій, а для осіб з особливими потребами функціонує спеціально обладнаний пандусом вхід у навчальний корпус, ліфт, інформаційні таблички, що містять відомості з використанням шрифту Брайля, у чому експертна група також змогла переконатися під час відповідного огляду. Для забезпечення психологічного здоров'я здобувачів вищої освіти на базі університету функціонує психологічна служба (<http://bit.ly/3ZZqzaT>), на веб-сайті якої розміщено інформацію про час, в який можна отримати консультацію, є можливість пройти тест на необхідність отримання психологічної підтримки. Представником підрозділу, відповідальним за матеріально-технічне забезпечення, охорону праці Піроном І. було підтверджено систематичне проведення інструктажів з техніки безпеки зі здобувачами, зокрема у гуртожитках. Крім того, було з'ясовано, що перед початком практики керівниками практики від університету також проводиться відповідний інструктаж. На базі університету діє й

система кібербезпеки, а вхід до приміщень університету й гуртожитків, зокрема для здобувачів вищої освіти, здійснюється за пред'явленням студентського квитка. Під час фокус груп зі здобувачами й студентським самоврядуванням та на основі результатів опитування (bit.ly/3FigrW8) було встановлено, що наявне в університеті освітнє середовище дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Крім того, здобувачі постійно й активно беруть участь в опитуваннях й анкетуваннях, що проводяться адміністрацією університету й студентським самоврядуванням, а результати такого опитування враховуються під час провадження освітньої діяльності. Зокрема, як зазначили здобувачі, на основі думки студентства було змінено години навчання (перенесено початок навчання на годину пізніше).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час акредитаційної експертизи було з'ясовано, що університет забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, через діяльність різних суб'єктів та органів, що надають відповідну підтримку. Зокрема, така підтримка, що стосується питань особливостей організації та здійснення освітнього процесу, розкладу занять, вибіркового дисциплін, можливості участі у наукових та інших заходах, вирішення конфліктних й суперечливих питань надається безпосередньо науково-педагогічними працівниками, відповідними кафедрами, гарантом освітньої програми, деканатом, органами студентського самоврядування, науковим товариством студентів та аспірантів. Крім того, на базі університету функціонує низка профільних відділів, що займаються питаннями культурно-естетичного виховання (bit.ly/3yTWaux), академічної мобільності (bit.ly/3Jz8qLQ), сприяння працевлаштуванню (<http://bit.ly/3lbiic1>) тощо. Психологічною підтримкою здобувачів займається створена на базі університету психологічна служба (<http://bit.ly/3ZZqzaT>). Однією з форм соціальної підтримки здобувачів вищої освіти є надання стипендій, в тому числі підвищених – за успіхи у навчанні, у встановленому законодавством порядку. Під час проведення зустрічей зі здобувачами та представниками студентського самоврядування стейкхолдери підтвердили, що мають можливість отримати освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку під час навчання за освітньою програмою, використовуючи наведені можливості, а відповідна інформація про такі можливості поширюється у соціальних мережах, зокрема телеграм-каналах груп та потоків. Разом з тим, оскільки надання відповідних видів підтримки забезпечується, в тому числі, й інформацією, наявною на сайті профільного структурного підрозділу, – Навчально-наукового інституту права – варто зауважити, що відповідний ресурс недостатнім чином наповнений, іноді містить розділи, де відсутня інформація (<http://bit.ly/3FadMur>), або ті, зміст яких не відповідає назві відповідного розділу (<http://bit.ly/3T5uJM6>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Забезпечення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами в університетом, перш за все, реалізується на рівні прийняття загальноуніверситетських нормативних актів, якими регулюються відповідні правила й процедури. Зокрема, на рівні університету діють Концепція розвитку інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей» (bit.ly/3yxTSWq), Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (bit.ly/3l9D1pM), Пам'ятка про правила комунікації із людьми з інвалідністю (bit.ly/3mNnfRZ). Експертна група під час огляду матеріально-технічної бази мала змогу пересвідчитись у тому, що у ЗВО створено необхідні й зручні умови для навчання за освітньою програмою осіб з особливими освітніми потребами, зокрема маломобільних груп населення. Так, спеціальний вхід до університету облаштований пандусом, ліфтом та санвузлом для відповідної групи осіб, вказівниками, в тому числі зі шрифтом Брайля. Крім того, за інформацією проректора з науково-педагогічної роботи Гожики А. у відношенні тих осіб, які є здобувачами з тимчасово окупованих територій та / або переселенцями, реалізується практика переведення їх на бюджет у порядку черговості, а діти загиблих військовослужбовців переводяться на бюджетну форму навчання поза чергою.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедури вирішення конфліктних ситуацій в університеті регламентовані Порядком вирішення конфліктних ситуацій (bit.ly/3l2cPor), Етичним кодексом університетської спільноти (bit.ly/3FfKxX1), Порядком запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству (bit.ly/3yNcCl7), Антикорупційною програмою (bit.ly/42akUAF). За результатами спілкування з представниками студентського самоврядування, Етичної комісії було встановлено, що такі органи активно долучаються до вирішення наявних конфліктних ситуацій, проводять роз'яснюючі бесіди у разі потреби, надають підтримку здобувачам вищої освіти у разі виникнення таких ситуацій. Під час спілкування зі здобувачами експертна група мала змогу пересвідчитись, що можливості й процедури вирішення конфліктних ситуацій в цілому є доступними й зрозумілими для них, а допомогу при вирішенні конфліктних ситуацій можна отримати як на рівні окремого науково-педагогічного працівника, так і на рівні

звернення до студентського самоврядування, Етичної комісії, керівництва Навчально-наукового інституту права й університету в цілому. Крім того, задля з'ясування рівня поінформованості здобувачів вищої освіти про процедури вирішення конфліктних ситуацій, їх доступність та зрозумілість університетом проводяться опитування. Відповідно до його результатів (bit.ly/3FigrW8) 33,54% здобувачів в цілому обізнані з процедурами вирішення конфліктних ситуацій. Разом з тим, 32,93% здобувачів як відповідь на питання «Мені відома процедура своєчасного та оперативного розв'язання спірних питань (зокрема пов'язаних з конфліктами, сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією тощо).» обрали варіант «Не знаю про таке», що свідчить про невеликий рівень поінформованості здобувачів освітньої програми про відповідні правила й процедури.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

В університеті наявна потужна й розвинена матеріально-технічна база (навчальні аудиторії, зали судових засідань та вченої ради, освітні центри, що обладнані сучасною технікою, криміналістична лабораторія, бібліотека, укриття тощо), які дозволяють досягти визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Доступ до інформаційних баз (зокрема Scopus та Web of Science) й освітніх платформ й ресурсів (Coursera, Zoom, Google Workspace) надається для здобувачів й науково-педагогічних працівників на безоплатній основі, в тому числі у віддаленому режимі. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, та пристосоване для використання особами з особливими освітніми потребами, в тому числі маломобільними групами населення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Сайт Навчально-наукового інституту права інформація є недостатнім чином наповненим для своєчасного отримання здобувачами вищої освіти необхідної інформації й підтримки, іноді містить розділи, де відсутня інформація, або ті, зміст яких не відповідає назві відповідного розділу. У зв'язку з цим експертна група рекомендує гаранту освітньої програми та особам, відповідальним за наповнення й оновлення веб-сайту структурного підрозділу, своєчасно розміщувати у відповідних розділах ресурсу коректну й достовірну інформацію, необхідну для здійснення освітньої діяльності за освітньою програмою. Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо поінформованості про процедури й правила вирішення конфліктних ситуацій свідчать про те, що третина таких стейкхолдерів не обізнані з відповідними правилами та процедурами. З огляду на таке, експертна група рекомендує гаранту освітньої програми, науково-педагогічним працівникам, керівництву Навчально-наукового інституту права посилити інформаційно-роз'яснювальну роботу серед здобувачів для більш повного й широкого їх ознайомлення з існуючими в університеті правилами та процедурами вирішення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічна база, що надається й використовується під час здійснення освітньої діяльності за освітньою програмою, в цілому відповідає критерію 7. Виявлені недоліки можуть бути усунені у короткий термін й суттєво не впливають на якість освітньої діяльності за освітньою програмою

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В університеті прийнято та запроваджено в дію декілька нормативних актів, що регулюють правила й процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, основними серед яких є Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (bit.ly/3JucH3h) та Положення про організацію освітнього процесу (bit.ly/3Juhj9e). Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу чітко сформульовано випадки та процедуру внесення змін до змісту освітньої програми та її оновлення, якої, як було з'ясовано за результатами проведення фокус-груп з різними стейкхолдерами, послідовно дотримується керівництво університету та гарант освітньої програми, періодично оновлюючи (приблизно раз на рік) освітню програму. Таких правил було дотримано й при внесенні останніми роками змін до змісту освітньої програми, що були пов'язані з оновленням стандарту вищої освіти за спеціальністю «Право» для здобувачів першого

(бакалаврського) рівня вищої освіти та / або необхідністю імплементації пропозицій здобувачів, науково-педагогічних працівників, роботодавців, інших стейкхолдерів до змісту освітньої програми (документи, що підтверджують врахування думки таких стейкхолдерів, надано на запит експертної групи та прикріплено до системи під назвами «Додаток 4», «Додаток 7», «Додаток 8»).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи експертна група мала змогу переконатися у тому, що в університеті запроваджено й діє процедура залучення до процесу періодичного перегляду освітньої програми здобувачів вищої освіти. Підтвердженням цьому є надані університетом на запит експертів витяги з протоколу засідання кафедри теорії та історії держави та права, Вченої ради Навчально-наукового інституту права, порівняльна таблиця пропонувананих стейкхолдерами та внесеними до освітньої програми змін (документи прикріплено до системи під назвами «Додаток 4», «Додаток 7», «Додаток 8»). Так, наприклад, за пропозицією здобувачів дисципліни «Адвокатура» було перенесено з блоку вибіркового до блоку обов'язкових дисциплін. Крім того, під час зустрічі зі здобувачами та представниками студентського самоврядування останні підтвердили обізнаність щодо можливості внесення пропозицій про зміну / оновлення освітньої програми, зазначили, що періодично проходять опитування щодо необхідності внесення відповідних змін, мають змогу впливати на удосконалення освітньої програми шляхом безпосередньої комунікації з науково-педагогічними працівниками, гарантом освітньої програми, студентським самоврядуванням, керівництвом Навчально-наукового інституту права, а студентське самоврядування долучене до таких процесів й через участь його представників з правом голосу й внесення пропозицій у засіданнях вченої ради.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час проведення зустрічі з роботодавцями експертна група переконатися, що останні, як і здобувачі, активно залучаються до процесу оновлення й удосконалення освітньої програми. Надані на запит експертної групи окремі документи (прикріплено до системи під назвами «Додаток 4», «Додаток 7», «Додаток 8») підтверджують не тільки те, що університет цікавиться думкою таких стейкхолдерів, але й реальне врахування висловлених роботодавцями зауважень та пропозицій. Так, за пропозицією роботодавців Почепцова Ю., Тихоновича О. було збільшено кількість кредитів на практику, що знайшло підтвердження як під час зустрічей із зазначеними роботодавцями, так і за результатами аналізу вказаних вище й наданих закладом вищої освіти документів. За словами роботодавців, здобувачі й випускники освітньої програми мають високий рівень теоретичної та практичної підготовки, хороші аналітичні навички, значний рівень володіння іноземною мовою, а ті здобувачі й випускники, хто проходять практику / стажування на базі юридичних фірм, компаній тощо за їх результатами часто отримують пропозиції щодо працевлаштування. Як зазначив керівник відділу сприяння працевлаштуванню університету, роботодавцями постійно надаються запити й пропозиції щодо можливостей проходження стажування й отримання працевлаштування (підтверджується розміщенням на сайті відділу <http://bit.ly/40beht> відповідної інформації), а для здобувачів щорічно проводяться Дні правничої кар'єри, куди запрошуються роботодавці провідних юридичних фірм, компаній, адвокатських об'єднань для безпосереднього спілкування й відбору для проходження стажування / практики здобувачів освітньої програми.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За результатами аналізу відомостей про самооцінювання, наданих на запит експертної групи документів, безпосереднього спілкування з випускниками освітньої програми експертною групою було встановлено, що співпраця з випускниками має реальний характер, а університет підтримує зв'язок з такою категорією стейкхолдерів навіть після закінчення навчання за освітньою програмою, цікавиться їх думкою щодо якості викладання й навчання за освітньою програмою. Зокрема, випускник 2022 р. Шелих А. підтвердив, що після закінчення навчання за освітньою програмою його побажання щодо удосконалення практикоорієнтованості освітньої програми й підвищення рівня комплексності підготовки за процесуальними галузями права була сприйнята й імплементована до змісту освітньої програми. Крім того, зв'язок випускників з освітньою програмою простежується й в аспекті подальшого вступу таких стейкхолдерів для здобуття вищої освіти за другим та третім рівнями саме до Навчально-наукового інституту права. До того ж, за інформацією від університету, моніторинг щодо кар'єрного шляху випускників також здійснюється заступником директора з виховної роботи, а його результати є предметом обговорення на засіданнях вченої ради. Випускники освітньої програми різних років підтвердили, що навчання за освітньою програмою надало їм необхідний рівень знань для працевлаштування та просування кар'єрними сходами, складання кваліфікаційного іспиту для отримання права на зайняття адвокатською діяльністю тощо. Крім того, випускникам відомо про системне оновлення й удосконалення освітньої програми. Випускники також підтвердили, що університет надавав допомогу, зокрема інформаційну, при їх працевлаштуванні, а в цілому комунікація між університетом та випускниками, під час їх навчання, була на високому рівні.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час проведення акредитаційної експертизи було встановлено, що освітня програма періодично (приблизно раз на рік) оновлюється й вдосконалюється, з огляду на зміни у законодавстві, необхідність врахування пропозицій здобувачів, роботодавців, академічної спільноти, інших стейкхолдерів, що узгоджується з правилами та процедурами, визначеними Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (bit.ly/3JucH3h). Такі факти підтверджено під час зустрічі зі здобувачами, представниками студентського самоврядування, роботодавцями, випускниками, науково-педагогічними працівниками й наданими на запит експертної групи документами (прикріплено до системи під назвами «Додаток 4», «Додаток 7», «Додаток 8»). Зокрема встановлено, що освітня програма оновлюється в напрямку посилення викладання дисциплін практичного блоку, збільшення кількості кредитів на практику, зміни й оновлення назв та змісту освітніх компонентів відповідно до вимог законодавства, пропозицій заінтересованих сторін. Задля вчасного виявлення й реагування на існуючі недоліки проводяться опитування, налагоджено співпрацю між здобувачами, студентським самоврядуванням та гарантом освітньої програми, науково-педагогічними працівниками, адміністрацією університету. Крім того, системною ланкою забезпечення якості вищої освіти університету є й відділ забезпечення якості освіти (bit.ly/42bKLbC), який на загальноуніверситетському рівні забезпечує послідовну реалізацію політики необхідності вчасного реагування на виявлені недоліки, постійного оновлення й удосконалення освітніх програм.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Хоча акредитація освітньої програми Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти проводиться вперше, університетом на рівні Вченої ради здійснюється аналіз акредитаційних експертиз за усіма освітніми програмами, що проходили акредитацію (bit.ly/3ZPLbCW). Разом з тим, у 2020 р. в університеті було акредитовано освітню програму третього рівня вищої освіти за спеціальністю «Право» (ID програми в ЄДЕБО 37124), що також реалізується на базі Навчально-наукового інституту права, де експертною групою та галузевою експертною радою було висловлено низку рекомендацій щодо удосконалення відповідної програми, зокрема звернуто увагу на необхідність удосконалення навігації та наповнення веб-сайту відповідного структурного підрозділу, констатовано, що інформація про розміщення на веб-сайті закладу проекту освітньої програми відсутня. Під час акредитації освітньої програми за спеціальністю «Право» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у 2023 р. окремі вкладки сайту Навчально-наукового інституту права все ще не містять жодної інформації (<http://bit.ly/3FadMur>), або містять відомості, що не відповідають назві відповідного розділу (<http://bit.ly/3T5uJM6>), а інформація про розміщення на сайті відповідного проекту освітньої програми з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) відсутня.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час аналізу відомостей про самооцінювання, безпосередньо акредитаційної експертизи й проведення фокус-груп зі стейкхолдерами, опрацювання інформації, що міститься у наданих на запити експертної групи документах було встановлено, що в академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за програмою. Ключові стейкхолдери поінформовані про право вносити пропозиції щодо удосконалення освітньої програми. Здобувачі вищої освіти (наприклад Ярова Д., Скибун К.), науково-педагогічні працівники (наприклад Цветкова Ю., Дідич Т.), роботодавці (наприклад Почепцов Ю., Тихонович О.), випускники (наприклад Шелих А., Спиридонова К.) долучаються до системного оновлення й удосконалення освітньої програми, вносять пропозиції щодо змін та доповнення до її змісту, підтвердженням чому є як інформація, отримана під час спілкування з такими групами учасників освітнього процесу, так і надані університетом документи (зокрема документи, що прикріплено до системи під назвами «Додаток 4», «Додаток 7», «Додаток 8»). Такі пропозиції обговорюються на засіданнях кафедр, Вченої ради Навчально-наукового інституту права й враховуються у оновлених редакціях освітньої програми. На загальноуніверситетському рівні системну роботу щодо розвитку й оновлення освітньої програми координує також відділ забезпечення якості освіти (bit.ly/42bKLbC).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В університеті визначено й закріплено чіткі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, яких дотримуються гарант освітньої програми, керівництво університету та

стейкхолдери під час удосконалення освітньої програми, що акредитується. Система забезпечення якості університету забезпечує вчасне реагування на висловлені стейкхолдерами пропозиції та / або зміни у законодавстві шляхом систематичного й постійного оновлення змісту освітньої програми. Широке коло стейкхолдерів поінформовано про право та системно долучається до удосконалення й оновлення освітньої програми, зокрема здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, роботодавці, випускники. Пропозиції, що вносяться такими стейкхолдерами, обговорюються на засіданнях кафедр, Вченої ради Навчально-наукового інституту права й враховуються при прийнятті нових редакцій освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Університетом не враховано зауваження та пропозиції, сформульовані під час акредитації освітньої програми третього рівня вищої освіти за спеціальністю «Право», що також реалізується на базі Навчально-наукового інституту права, в частині необхідності наповнення веб-сайту відповідного структурного підрозділу, зазначення на такому сайті інформації про розміщення для обговорення проекту освітньої програми перед її затвердженням. З урахуванням цього, експертна група рекомендує гаранту освітньої програми, керівництву Навчально-наукового інституту права враховувати рекомендації та пропозиції, сформульовані під час акредитації інших освітніх програм, зокрема тих, що реалізуються на базі відповідного структурного підрозділу та можуть містити рекомендації щодо усунення недоліків інституційного характеру.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Система забезпечення якості освітньої програми, що акредитується, в цілому відповідає критерію 8. Виявлені недоліки можуть бути усунені у короткий термін й суттєво не впливають на якість освітньої діяльності за освітньою програмою.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, визначено широким колом нормативних документів, що затверджені та діють в університеті, зокрема такими актами: Статут (bit.ly/3ZE5ByO), Положення про організацію освітнього процесу (bit.ly/3Juhj9e), Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (bit.ly/3JucH3h), Порядок конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників (bit.ly/3mMzGO8), Положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад (bit.ly/3kYa9B3), Етичний кодекс університетської спільноти (bit.ly/3FfKxX1), Порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству (bit.ly/3yNcCl7), Положення про студентське самоврядування (bit.ly/3mzJHxM), Положення про ради роботодавців (bit.ly/3ZZzVno), Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності (bit.ly/3mF3Mmu), Положення про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників (bit.ly/3ZSvsCC), Порядок вирішення конфліктних ситуацій (bit.ly/3l2cPor), Положення про опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників (<http://bit.ly/3mxaFWP>), Положення про гаранта освітньої програми (bit.ly/3mJ6bww). Означені документи наявні у відкритому доступі на сайтах ЗВО (<http://www.univ.kiev.ua/ua/>, <http://senate.univ.kiev.ua/>, <https://law.knu.ua/ua/>) й містять зрозумілу нормативну регламентацію правил та процедур, що регулюють провадження освітнього процесу, визначають права й обов'язки його учасників. Викладені у нормативних документах положення доведені до відома науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти та інших зацікавлених осіб, що було підтверджено під час проведення відповідних фокус-груп.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

За посиланням, яке у відомостях про самооцінювання вказано як таке, за яким має бути розміщено посилання на веб-сторінку, що містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті університету відповідного проекту

освітньої програми з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів), розміщено лише актуальну версію затвердженої освітньої програми (<http://bit.ly/3ZVMKyF>). Хоча на тій же веб-сторінці вказано електронну адресу, куди можуть направлятися зауваження та пропозиції щодо освітньої програми (femida_knu@ukr.net), проте на час проведення акредитаційної експертизи на офіційних веб-сайтах університету не було розміщено інформацію про доступність для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін саме проекту відповідної освітньої програми не пізніше ніж за один місяць до її затвердження.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті університету оприлюднено інформацію про освітню програму (<http://bit.ly/3ZVMKyF>), розклад занять (<http://bit.ly/3l2E9LR>), можливості вільного вибору дисциплін (<http://bit.ly/3ZC7dsB>), доступна інформація про кафедри, які забезпечують здійснення підготовки за освітньою програмою, та їх роботу (<http://bit.ly/3J6jleE>). Разом з тим, окремі посилання, в тому числі ті, на які міститься вказівка у відомостях про самооцінювання, зовсім не містять жодної інформації (як наприклад розділ «Міжнародна співпраця» – <http://bit.ly/3FadMur>) або містять інформацію, що не відповідає змісту розділу (наприклад у розділі «Навчальні плани» розміщено стандарти вищої освіти за спеціальністю «Право», а власне навчальні плани відсутні – <http://bit.ly/3T5uJM6>). Крім того, інформація про окремі освітні компоненти, що викладаються на освітній програмі, та їх робочі програми, згідно з метаданими гугл-диску (<http://bit.ly/3mIE94h>), де відповідні файли розміщені, була оприлюдненою після початку 2022/2023 навчального року, хоча затверджувалися такі робочі програми у серпні – на початку вересня 2022 р. (наприклад, обов'язковий ОК1 «Вступ до університетських студій», що згідно з навчальним планом викладається у першому семестрі, було розміщено для широкого загалу лише на початку 2023 р.; аналогічна ситуація й з іншими освітніми компонентами, зокрема обов'язковими – наприклад ОК7 «Логіка», ОК8 «Українська правнична термінологія», ОК12 «Теорія права»).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На офіційних сайтах університету у відкритому доступі розміщено низку нормативних документів, що регламентують права та обов'язки учасників освітнього процесу, визначають правила та процедури їх здійснення. Відповідні документи є доступними для ознайомлення та містять зрозумілу нормативну регламентацію прав та обов'язків стейкхолдерів, встановлених правил і процедур. Крім того, на сайті розміщено й доступну інформацію про затверджену освітню програму, кафедри, які забезпечують викладання освітніх компонентів, розклад занять.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На час проведення акредитаційної експертизи на офіційних сайтах університету не було розміщено інформацію про доступність для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін проекту відповідної освітньої програми. У зв'язку з цим, експертна група рекомендує гаранту освітньої програми не пізніше ніж за один місяць до затвердження відповідної оновленої освітньої програми обов'язково оприлюднювати її проект на офіційному сайті університету для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Інформація про освітні компоненти, що викладаються на освітній програмі, та їх робочі програми, була оприлюдненою після початку 2022/2023 навчального року, хоча затверджувалися такі робочі програми у серпні – на початку вересня 2022 р., а деякі з них викладаються у першому семестрі відповідного навчального року. З огляду на таке, експертна група рекомендує гаранту освітньої програми та особам, відповідальним за забезпечення викладання освітніх компонентів, перед початком відповідного навчального семестру своєчасно розміщувати інформацію про освітні компоненти та їх робочі програми на офіційному сайті університету для ознайомлення з ними здобувачів вищої освіти й інших стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма та освітня діяльність, що провадиться за освітньою програмою в цілому відповідає критерію прозорості та публічності. Виявлені недоліки можуть бути усунені у короткий термін й суттєво не впливають на якість освітньої діяльності за освітньою програмою.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час онлайн-візиту ЕГ було отримано й проаналізовано ОП, навчальні плани, проведено онлайн-зустрічі із фокус-групами здобувачів, НПП, гарантом, співробітниками підрозділів та керівництвом ЗВО. Всі відомості знайшли своє відображення у матеріалах самоаналізу, а також знайшли своє підтвердження під час онлайн-експертизи, спілкування із фокус-групами, опрацювання інформаційних матеріалів. Під час онлайн-візиту як у ЗВО в цілому, так і на ОП зокрема були створені умови, сприятливі для продуктивної роботи та конструктивної співпраці. За підсумками онлайн-спілкування ЕГ із керівництвом ЗВО, НПП, гарантом, НПП, представниками структурних підрозділів ЗВО, здобувачами, роботодавцями очевидно, що вони усвідомлюють певні слабкі сторони за окремими критеріями, виявлені під час онлайн-експертизи. Крім того, ними продемонстровано бажання, готовність і здатність активно, оперативно, системно та цілеспрямовано працювати у напрямку підвищення якості ОП та освітньої діяльності на ОП.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

*Додатки до звіту:
Відсутні*

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Коломоєць Тетяна Олександрівна

Члени експертної групи

Дробуш Ірина Вікторівна

Карнаух Богдан Петрович

Гуменюк Аліна Сергіївна